

Petak, 27. jun 2003.

Svedok Suad Džafić

Svedok Imre Agotić

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.02 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Milošević.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Džafiću, vi kažete tada, kad su ti ljudi razoružani, da su istog dana oko podneva u selo stigla dva autobusa paravojnih formacija. Koje su to bile paravojne formacije?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: A koji su ljudi razoružani taj dan?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja govorim o tom danu kad su privedeni ovi ljudi u policijsku stanicu.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Oni su privedeni prije, na dan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, taj dan kad su stigle paravojne formacije nije niko privođen, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje su to paravojne formacije bile?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: To su vojnici od teritorijalne srpske odbrane koja se odnosi na moje komšije, koji su, tu su tad, oni su učestvovali u tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su bili ljudi koje ste vi poznavali, koliko ja shvatam, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jesu, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste ih sve pozvali?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa 90 posto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I oni su svi bili iz opštine Bratunac, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: 90 posto su bili iz, oko mog sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi navodite na strani 4, u prvom pasusu vaše izjave da ste, dok ste čekali na fudbalskom terenu u Bratuncu, da je bio pozvan izvesni Fadil Habibović, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što je on bio prozvan od tih ljudi koji su se tamo nalazili? I on ih je verovatno poznavao, svi ste se međusobno poznavali, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Te ljude koji su ga odveli...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, pa kažete da su bile to sve vaše komšije.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne, ta osoba koja je odvela Fadila Habibovića, ja je nisam poznav'o.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kažete da ste čuli da je Habibović odveden u svoju kuću u Krasno Polje, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I kažete da je tamo ubijen?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, paragraf broj 20.

SUDIJA KVON: Da, imamo to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da je odveden u svoju kuću u Krasno Polje i da je tamo ubijen?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Od koga ste to čuli?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne mogu se sjetiti osobe od koje sam čuo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je bio razlog što su ga vodili nazad?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Po priči nekih ljudi, Fadil Habibović je bio dobrostojeći čojek, bio je bogat čovjek.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I to je mogao biti razlog, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa, po meni, po mom mišljenju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi niste videli ništa šta se njemu desilo?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne, samo sam vidjeo kad je odveden.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A prozvan je i izvesni Omer Muminović, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' bio osim njih dvojice još neko prozvan?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kažete da se Muminoviću ništa nije desilo, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne, vratio se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A on se vratio. Dakle, Muminović koji je prozvan se vratio, Habibović se nije vratio a za njega ste čuli da ga je neko ubio.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Njega je ubio, čuo sam da je ubijen, da ga je ubio Novo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko da ga je ubio?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Novo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je taj Novo?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Komšija moj, bivši taksista u Bratuncu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A govorite o tome da je tom prilikom kod izvesnog Jasmina Muminovića pronađen vojni ruksak te je zbog toga priveden u MUP na ispitivanje, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li on bio u nekom srodstvu, taj Jasmin Muminović sa Omerom Muminovićem?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste, to mu, Omer mu je otac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Omer je odveden pa pušten, a Jasmin, šta je bilo sa Jasminom?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jasmin je priveden u stanicu milicije u Vlasenici na saslušanje, pa je pušten.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, i on je priveden zbog vojne opreme koja je nađena kod njega, pa onda pušten?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ja. Ne znam kakvu je opremu posjedovao, ali je samo imao vojni ruksak, pošto je došao prije par dana sa odsluženja Jugoslovenske narodne armije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, vi govorite onda da su 32 zatvorenika, muškarci, kako navodite, vojno sposobni, privedena u MUP.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne u MUP-u, u zatvorsku, u prostoriju od MUP, znači kao zatvor neki.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li to bilo u zgradi MUP-a?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne, pored MUP-a.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zatvor redovni?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Da li je bio zatvor, da l' nije, ne znam ali sam tako osjeć'o da je zatvor, jer nikad nisam bio u Vlasenici prije, ni u policiji ni u zatvoru, ne znam da li je ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vi kažete da je ćelija gde ste vi bili smešteni bila otprilike tri metra sa pet metara, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Otprilike je između tri i pet metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A vas je ušlo 32 unutra i još je pet vojnika došlo i počelo da vas tuče, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne, to nisu bili vojnici, to su bili civili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko su bili ti civili?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Koji su dovedeni kasnije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu i ti civili bili tu iz vašeg kraja?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jesu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, molim vas, kako je moguće da u toj maloj prostoriji tri sa pet, 32 čoveka i tih pet civila da mogu, da se sve to obavlja, da se, da ih tuku?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: U toj prostoriji su sve bili civili. Znači nije 32 čovjeka i pet civila, znači to su bili sve civili. 37 nas je bilo, jeste, i moguće je, sve je moguće.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, razumem taj odgovor da je sve moguće. A recite mi, da pređemo na ovaj dokument, kažete izvesni Makedonac ušao u autobus u kom ste bili smešteni i rekao da izađete na zadnja vrata u grupama od četiri, pet lica, je l' ste tako izjavili? Na šestoj strani, u petom pasusu.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste se vi nalazili u tom trenutku?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Tu smo se nalazili pored ulaza u kasabu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to značilo da ste bili u gradu?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa pred ulazom u kasabu kažete da ste se nalazili?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko ste bili daleko od grada? Kasaba pretpostavljam da je grad.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: A nije ni grad, ali malo je veće naselje, kao gradić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gradić.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, na ulazu u gradić?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Na ulazu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda navodite kako je prva grupa izašla iz autobusa gde su ih vojnici ubijali na licu mesta. Je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo tu na ulazu u gradić?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Upravo na ulazu u gradić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A s koje daljine je pucano?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne mogu vam to odgovoriti, jer nisam imao vremena brojati metre i korake.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, imate neku predstavu pošto kažete

...

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa, imam predstavu otprilike, autobus je stajao na asfaltu, ljudi su bili, jedni sa, pored zadnjih vrata iza autobusa, drugi ispred autobusa, jedni su bili na, u stvari, koji je bio ispred autobusa, transporter koji je isto učestvovao u pucanju i ljudi kad su izlazili, preko njive su bježali i tad su, tad su oni pucali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A recite mi, da li su na vas pucali odmah po izlasku iz autobusa?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ja kad sam izlazio iz autobusa čuo sam naredbu da bježimo preko njive, da idemo, da bježimo preko njive, znači tako da sam, malo sam, uspio sam malo da pobjegnem od asfalta, jer oni ljudi koji su prvi iz autobusa ovaj, izlazili oni su pored asfalta odmah čim, znači iz autobusa izlazi odma' nastaje njiva i tu su poubijani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni to nešto nije jasno zato što vi govorite o tome da su, kako su izlazili iz autobusa, neko je na njih pucao ...

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne neko pucao, nego zna se ko je pucao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, malopre ste opisali ko su bili ti ljudi.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne ti ljudi koji su me isterali iz sela, nisu ti ljudi bili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ne mogu da povežem. Je l' vas nisu onda, nisu u vas pucali ti ljudi koji su vas isterali, doveli i tako dalje? Ko je onda pucao u vas?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ljudi koji su me isterali iz sela nisu bili tu, znači kad su, kad je bilo to izručenje. Ljudi su došli u Vlasenicu, drugi ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko su ti ljudi koji su došli u Vlasenicu?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: To su ljudi, po mome kasnijem saznanju, članovi vukovarsko-diverzantskog voda. U tim ljudima sam primjetio da su ti ljudi bili obučeni u uniforme Arkanovih "Tigrova", "Bijeli orlovi", ljudi uniformisani u "SMB" uniformama, kog sam ja lično poznao, jedan od kojih je bio moj komšija, znači Pero Mitrović koji je bio aktivni učesnik toga, on je nosio uniformu sivo maslinaste, ovaj, boje, poznavajući pošto sam bio u Jugoslovenskoj narodnoj armiji, pelerinu, znači na sebi, nosio je vojni snajper. Tako, primjetio sam na jednoj osobi da je imala šorc obični na sebi, bili su ljudi izmaskirani i tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, neki u pelerini a neki u šorc.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa, bilo ih je u svakakim, ovaj, uniformama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da ste ranjeni u četiri različita dela tela i to iz automatskih pušaka i teškog mitraljeza, jeste tako izjavili?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ranjen sam sa desne strane na četiri mjesta. Ne u četiri različita tjela, ali na četiri mjesta znači, desna strana. I jedan metak iz teškog mitraljeza sa transportera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gde ste tačno ranjeni?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ranjen sam kroz stomak, na kuku i na nozi dva metka.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' imate o tome neku medicinsku dokumentaciju?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne, nemam, imam vidne ožiljke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako znate iz kog ste oružja pogodoeni?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa znam. Znam transporter, metak koji me je pogodio, znači morao je pogoditi ovaj, rana koja stoji na meni morala je biti sa malo visočije, jer je pogodio, taj metak me pogodio znači iz mitraljeza sa transportera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Meni nije jasna situacija, sobzirom da vi u vašoj izjavi koju ste dali 15. juna 1993. godine u Centru službe bezbednosti u Tuzli, vi ovaj događaj opisujete na nešto drugačiji način.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U toj izjavi na strani pet vi kažete da ste čuli pucjavu sa transportera i da ste videli da jedna grupa izvedena iz autobusa i da joj je naređeno da ide prema obližnjoj njivi.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne, ja ne mogu, ne vjerujem da sam to naveo. Jer se to nije desilo tako, baš se desilo kako sam maloprije isprič'o.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja ovde imam vašu izjavu sa, iz tog centra u Tuzli, nije baš bogzna kako čitka ...

TUŽILAC NAJS: Ne znam želite li jedan primerak ovog dokumenta, trebalo bi da ga imate pred sobom.

SUDIJA MEJ: Nemamo ga, trebalo bi da ga imamo, da.

TUŽILAC NAJS: A svedok bi trebalo da ga ima, ja ne znam sada imamo li za njega verziju na BHS-u. To je takođe na strani 5 i engleska verzija i verzija na BHS. Ja ću sada poslužitelju da dam verziju na BHS za svedoka. A, ima je već, dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažete pred kraj stranice: "Video sam da je jedna grupa već bila izvedena iz autobusa kojoj je naređeno da ide prema njivi".

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa, to je glupost, to je ...

TUŽILAC NAJS: To je negde osam redova niže.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs, molim vas, recite nam gde je tačno.

TUŽILAC NAJS: Peta strana engleske verzije, 8 redova od kraja: "Ja sam vidio jedna grupa je već skinuta sa autobusa," mislim da je to taj pasus.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, recite mi, jesu li u njih pucali na licu mesta ili su im naredili da idu prema njivi? Ne mogu da uskladim ove dve izjave. Malopre kažete, "to nije tačno". Ovde to tako piše.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, nemojte da zbunjujete svedoka. Samo trenutak. Gospodine, imate li pred sobom ovaj pasus, gospodine Džafiću? To je izjava koja je data Centru službe bezbednosti. Da li ste našli ovaj pasus o kojem se govori? Ovde kažete: "Ja sam vidio jednu grupu koja je skinuta sa autobusa i naređeno im je da se upute prema polju. Srpski vojnici su otvorili vatru u njihova leđa. Pucali su im u leđa i ljudi su počeli padati na zemlju," zatim sledeća rečenica, "pet do šest ljudi je u to doba izašlo iz autobusa i oni su takođe oterani u polje, nakon čega je na njih otvorena vatra, rafalna vatra iz automatskih pušaka i protivavionskih mitraljeza". Da li želite ovo da prokomentarišete, gospodine Džafiću?

SVEDOK DŽAFIĆ: Oni nisu odvođeni u polje. Znači, prilikom izlaska iz autobusa odmah na njih je pucano. Znači, pusti im se malo onoga mjesta da se odmaknu od vojnika i onda su pucali, na njih pucali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zato vas i pitam, pošto govorite da su otišli nekih 30, 40 metara, a u izjavi kažete kako su pucali na njih kako su izlazili iz autobusa.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: A moguće da ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta, šta je tu tačno?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Moguće je da je moja grupa, pet, šest ljudi koja je išla zadnja, ošla daleko od asfalta, do 40 metara. A to je bila zadnja grupa koja je izašla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u izjavi datoj istražiteljima tvrdite da ste pogođeni kada ste izašli iz autobusa, u izjavi datoj organima u Tuzli tvrdite da vam je naređeno da bežite i da ste prešli 30, 40 metara. Šta je istina?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa da, kad sam izašao iz autobusa, pogođen sam. Nisam pogođen u autobusu. Znači, vremenski u onom periodu to su, nisu to bile minute, to su bile sekunde. Znači, izlazak iz autobusa, naredba, trčanje preko njive i to se sve tako odigravalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, kako navodite, ovi koji su pucali na vas su tražili preživjele.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda su pucali iz pištolja?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na svaku grupu?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Nisam čuo dobro.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jesu li oni tražili preživjele posle pucanja na svaku grupu ili tek kad ste i vi bili pogođeni?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Znači, pa ja sam zadnja grupa koja je izašla, znači, kad je sve završeno onda su išli da traže preživjele, da gledaju ko je živ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Do vas su stigli baš u trenutku kad su se posvađali, to kažete na strani 6, u pasusu 13?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Do mene stigli?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad su do vas stigli, onda su se međusobno posvađali, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa, tu u blizini mene, nije se to odvijalo u par kilometara, to je bilo u krugu 10 do 20 metara.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda su se posvađali i napustili mesto događaja, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Onda su izvršili to ko je bio živ i otišli. Mitrović i Makedonac, oni su se između sebe posvađali, rekli su da nije trebalo, da nisu trebali to, da nije trebalo to da se dogodi pored glavnoga puta, je l', začuo sam samo glas, ne znam, da se ulazi u vozila i da se ide. Najednom sam samo čuo vozila kako, buku od vozila i najednom tišina. I ondak sam ustao ja, podigao glavu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a vi kažete da ste posle njihovog odlaska ležali na zemlji još dva sata.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne. Meni je trebalo dva sata da stignem do mjesta gdje sam se smjestio. Iza mene su, posle mene su ova dva, ova preživjela, posle mene su dva sata došli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gledajte na strani 6 poslednji pasus, kažete: "Ležao sam na zemlji još dva sata".

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

SUDIJA KVON: Gospodine Miloševiću, svedok je uneo ispravku u taj pasus, on je rekao: "Ja sam se odmah digao i pokušao da odem u smeru obližnjeg muslimanskog zaseoka".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Hvala, gospodine Kvon (Kwon).

SUDIJA MEJ: O kojoj izjavi sada govorimo? Kažete strana 6. Da li je to izjava data Centru službe bezbednosti ili Tužilaštvu?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, to je paragraf 50.

SUDIJA MEJ: Dobro.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Paragraf 50.

SUDIJA MEJ: Dobro, zajedno sa ispravkama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, niste ležali još dva sata, nego ste odmah kad su oni se udaljili otišli, je li tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste, ust'o i kren'o.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ste, pošto ste na četiri mesta bili ranjeni, kažete dva u nogu i u kuk, je l' tako, i kroz stomak?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda ste, je l' tako, krenuli u selo?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje je to selo?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Krenuo sam ne znajući, krenuo sam da tražim selo i da bi se sklonio. A selo je Čeleković, jedno manje, to je par kuća, nema tu ulice, što sam doš'o do njega prvo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I koliko je to selo udaljeno od mesta događaja?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Od mjesta događaja, pa ne znam tačno, ja sam putov'o otprilike dva sata. Vjerovatno zdrav i sposoban bi' stig'o za možda 30 minuta, a možda, pa oko 30 minuta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, mogli ste da hodate sa sve te četiri rane?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa, mor'o sam, jer sam pokušao, pokušao sam da legnem, nisu mi bolovi dali da legnem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete posle nekog vremena još dvojica preživelih su došli?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko ih je doveo?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Dovedli su ih ljudi iz tog sela.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U ovoj izjavi koju ste dali u Tuzli, kažete da su oni bili sa nekim lakšim povredama.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakve su bile njihove povrede?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Rama Karić je imao prostrijelnu ranu ovdje na lijevoj ruci, a Sado Muhić je im'o okrznuće samo, isto na ruci ovdje, kože skinuto. I to, to je ranjavanje iz pištoljske municije, jer su mi oni govorili da su, dok su izlazili nisu bili ranjeni, posle jad je dotucano, oni su ranjeni. Tako su mi oni rekli.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su posle vas ostali tamo na mestu gde se sve to događalo, je l' tako?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Jeste, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni sa lakim povredama ostaju tu na tom mestu posle vas, vi sa teškim povredama uspevate da odete pre toga.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa ja, zato što mi bolovi nisu dali da ležim. Mor'o sam odmah da ustanem. I vjerovatno strah i sve, tako kako se odigralo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Džafiću, da li se u stvari radilo, pošto vi ovde govorite, i dali ste i pregled ljudi, sve su znači muškarci i tu iz vašeg kraja, da li se u stvari radilo o ljudima koji su stradali u borbama, u jedinicima Nasera Orića u tom kraju, a ne o niokakvom streljanju?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Nijesam čuo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kažem, gospodine Džafiću, da li se radi o ljudima koji su stradali u borbama u jedinicima Nasera Orića u tom kraju, a ne o streljanju?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Kojim borbama i kojim jedinicama?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, na tom području su bile muslimanske ...

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ovi ljudi na spisku?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne.

SUDIJA MEJ: Gospodine Džafiću, ovde se tvrdi, i vi treba na to da odgovorite, da uopšte nije bilo nikakvog streljanja, to kaže optuženi, to on tvrdi. Da li je uopšte moguće da je to istina?

SVEDOK DŽAFIĆ: Strijeljanja je bilo i ovi ljudi sa spiska su strijeljani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, vi tvrdite da ovi ljudi sa spiska nisu bili u jedinicama Nasera Orića i nisu poginuli u borbama nego su streljani od strane ovih ...

SUDIJA MEJ: Da. Čuli smo to, upravo je to rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej (May), nemam više pitanja za ovog svedoka.

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, nemamo ni mi pitanja.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC NAJS

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Ja imam dva pitanja. Vas su nešto pitali o tom zahtevu da se preda oružje. Samo mi recite ovo, kada je taj čovek došao i tražio da predate oružje, da li je imao nekakve spiskove pri sebi?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ste znali šta je na tim spiskovima? Da li ste saznali u nekom momentu?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Nisam. On je držao spiskove u ruci i rek'o: "Po prvom spisku ste vi zadužili naoružanje".

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Da li ima neke istine u toj tvrdnji?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Što se tiče onoga što je tvrdio optuženi, da ste vi izmislili celu tu priču o streljanju, koliko je vaših članova porodice bilo među ljudima koji su poginuli kad ste sišli sa tog autobusa?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: Pa, to su bili 90 posto rođaci i familija. Iz moje kuće sa mnom su bili otac i dva brata koji su ubijeni tu.

TUŽILAC NAJS – PITANJE: Znači, ono što tvrdi optuženi, vi, vaš otac i vaša dva brata ste se navodno borili, prema njegovim rečima, za Nasera Orića i ranjeni ste ili su oni poginuli u tim borbama. Da li ima neke istine u toj tvrdnji?

SVEDOK DŽAFIĆ – ODGOVOR: To nije istina. Istina je da smo kod kuće pohvatani i protjerani, kao civili ubijeni.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, to su sva moja pitanja. Primetio sam da je optuženi čak osporio da je ovaj svedok bio ranjen. Svedok je pregledan da bi se utvrdile njegove povrede. Ja ne želim da u to ulazim u detalje, mislim da je to neprikladno u ovom okruženju...

SUDIJA MEJ: Sigurno da jeste. Dobićemo broj za ovu izjavu u Centru službe bezbednosti u Tuzli?

sekretar: To je dokazni predmet odbrane 153, časni Sude.

SUDIJA MEJ: Gospodine Najs (Nice), upravo razmišljamo da li bi bilo bolje da to bude dokazni predmet Tužilaštva. Dosadašnja praksa je bila da to budu dokazni predmeti Odbrane, ali možda bi to u ovom slučaju bilo bolje.

TUŽILAC NAJS: Da bismo kasnije to lakše našli, možda bi bilo bolje da to dodamo uz ove dokumente koje smo već predali.

SUDIJA MEJ: Znači da u tom istom svežnju.

TUŽILAC NAJS: Da, ja bih to tako uradio. Nisam dodatno ispitivao o tim navodnim izjavama, ali čini mi se da one nisu stvarne.

sekretar: To je onda dokazni predmet Tužilaštva 474.

TUŽILAC NAJS: Gospođa Uerc-Reclaf (Uerc-Reclaf) će ispitivati sledećeg svedoka. Ovaj svedok je slobodan.

SUDIJA MEJ: Gospodine Džafiću, ovaj Sud vam je zahvalan što ste došli da svedočite. Sada je vaše svedočenje završeno i vi možete da idete. Hvala vam.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, sledeći svedok je general Imre Agotić i on će da svedoči bez zaštitnih mera.

sekretar: Časni Sude, dokazni predmet Tužilaštva 475. To je broj za dokazne predmete koji idu uz ovog svedoka Imru Agotića.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, samo da vam objasnim. Mi smo podneli nove dokazne predmete i sve ćete ih naći u jednom svežnju, a naći ćete i dodatne primerke za one dokumente koji su već bili predmet rasprave, kao i nekoliko karata. Videćete takođe u našem rezimeu iz pripreme svedočenja kako su oni označeni.

SUDIJA MEJ: Neka svedok da svečanu izjavu.

SVEDOK AGOTIĆ: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA MEJ: Izvolite, sedite. Izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC UERC-RECLAF

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gospodine, recite nam vaše puno ime i prezime.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imre Agotić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pre rata, da li ste vi bili profesionalno vojno lice u JNA a kasnije u Hrvatskoj vojsci?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada ste penzionisani iz Hrvatske vojske i u kom činu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Penzioniran sam 2. jula 1991. godine u činu pukovnika.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To je iz Jugoslovenske narodne armije, a kada ste penzionisani iz Hrvatske vojske i u kom činu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Iz Hrvatske vojske sam penzioniran 30. decembra 2002. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U kom činu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U činu generala zbora. To je general sa četiri zvjezdice.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Osim što ste bili profesionalni vojnik, da li ste takođe diplomirali na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Zagrebu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Magistrirao sam iz međunarodnih odnosa 1985. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koje je vaše trenutno zanimanje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam trenutno savjetnik predsjednika Republike Hrvatske za nacionalnu sigurnost.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Tokom priprema za vaše svedočenje, da li ste vi zajedno sa osobljem Tužilaštva napravili spisak svih funkcija koje ste obavljali tokom svog profesionalnog života? Da li ste pregledali taj dokument i da li je on tačan?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jesam i ovo što je preda mnom je tačno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pre maja 1990. godine, hvala vam, gospodine, to je dosta, sad možemo da odložimo taj dokazni predmet. Pre maja 1990. godine, da li je naoružanje Teritorijalne odbrane držano u nekim magacinima? Gde je držano i ko je imao kontrolu nad njim?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisam čuo zadnji dio u prevođenju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Gde se držalo naoružanje Teritorijalne odbrane pre 1990. godine i ko je imao kontrolu nad njim?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislite na naoružanje Teritorijalne obrane Republike Hrvatske?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Naoružanje Teritorijalne obrane Republike Hrvatske do maja 1991. godine držano je u skladištima Teritorijalne obrane Republike Hrvatske i zapovjednici, časnici Teritorijalne obrane Republike Hrvatske su imali pravo raspolaganja sa njim.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja htela bih da pokažem svedoku dokazni predmet 447, tabulator 3. To je jedno naređenje generala Adžića od 14. maja 1990. godine u pogledu prebacivanja oružja i municije Teritorijalne odbrane. Da li vam je poznato ovo naređenje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznato mi je, ali ga u toku 1990. godine ja nisam vidio, jer nisam bio na dužnosti da bi to tada vidio nego sam vidio kasnije kada sam došao u Hrvatsku vojsku.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ovde piše, u malom pasusu iznad reči "naređenje", tu se pominje bezbedno čuvanje i skladištenje oružja. Da li je naoružanje koje je tada bilo skladišteno u magacinima TO bilo nebezbedno skladišteno?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bilo je u sigurnosnom smislu kvalitetno zaštićeno u skladištima, što znam i po izvještaju glavne inspekcije koja je

nekoliko mjeseci prije rata kada je naoružanje oduzeto bila u kontroli nekih od skladišta Teritorijalne obrane.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Takođe se pominje u prvom pasusu naređenja, gde se kaže da zbog nedostatka prostora, "u nedostatku magacinskog i skladišnog prostora za smeštaj, koristiti najpogodnije prostorije u reonu tih skladišta i magacina; eventualno za smeštaj koristiti i skladišta u kasarnama u skladu sa postojećim propisima". Da li su ta mesta koja su ovde naznačena sigurnija nego magacini Teritorijalne odbrane?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije bio bit ovog prvog pasusa, a i cijelog naređenja da se stavi pod sigurniji nadzor što se stražarskog osiguranja tiče, nego je bio cilj da se zamjene straže Teritorijalne obrane i Ministarstva unutarnjih poslova koje su čuvale skladišta do tada, sa stražama JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U paragrafu 2 se pominju izuzetni slučajevi kada se naoružanje Teritorijalne odbrane može držati van magacina JNA i tu piše: "Smeštaj i čuvanje organizovati u magacinima i to sa stražarskim obezbeđenjem jedinica JNA". Kakav je to imalo efekat?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je, to potvrđuje ovu moju prethodnu konstataciju da je bio cilj zamjene stražarskog osiguranja, znači druga firma, ujetno rečeno da raspolaže naoružanjem i to je imalo efekat da je Teritorijalna obrana Republike Hrvatske razvlaštena u raspolaganju sa svojim naoružanjem.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je hrvatska Vlada ispunila ovo naređenje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Naređenje je u cjelosti ispunjeno i to je, ostalo je na raspolaganju hrvatskoj vladi u jednom skladištu, u jednoj firmi u Zagrebu, "Mega" koja se zvala, možda 30 pušaka, jer oni nisu htjeli predat' a svi ostali u Hrvatskoj su to predali, Teritorijalna obrana.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih ...

SUDIJA MEJ: Gospođo Uerc-Reclaf, mi nemamo ili bar ja nemam u svom svežnju dokumenata naređenje Adžića, imamo samo izveštaj pukovnika.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Imate poslednji svežanj sa zelenim propratnim listom. To su dokazni predmeti koji su već ranije uvedeni.

SUDIJA MEJ: Onda nam tako jasno i kažite sledeći put.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći dokument je pod tabulatorom 2. To je u svežnju novih dokumenata, časni Sude, tabulator 2. Generale, zamoliću vas da na kratko pogledate ovaj dokument. Čini se da je ovo jedan primer izvršenja naređenja i tiče se opštine Split i ovde se kaže: "Naređenje je izvršeno, u Splitu, datum je 21. mart 1990. godine". Da li je to jedan od mnogih primera u ovom smislu, jedno od mnogih ovakvih pisama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Ovakva je bila forma izveštavanja po realizaciji odgovarajućeg zadatka, u ovom slučaju predaje naoružanja i municije Teritorijalne obrane u skladišta JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možete li da nam date procenu koliko je naoružanja Teritorijalne odbrane zapravo prebačeno na ovaj način u druge ruke u maju 1990. godine? Okvirnu procenu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Teritorijalna obrana Republike Hrvatske je tada predala pod nadzor JNA oko 180.000 pušaka, znači, lakog naoružanja sa dugim cjevima, predala je oko šezdesetak minobacača, veći broj protuavionskih topova, zapravo sve ono sa čim je raspolagala. To su bili manji kalibri, 20 milimetara i sve strijeljivo sa kojim je tada raspolagala, a to je bilo do pet bojevih kompleta, to je nekoliko miliona municije, od manjeg do najvećeg kalibra.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Već ste nam rekli da ste napustili JNA 2.jula 1991. godine. Da li je to bilo po vašoj želji, po vašem zahtevu i ako jeste zbog čega ste želeli da odete iz JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je. Napisao sam zahtjev 2. jula ujutro i popodne mi je saopćeno riješenje da mogu ići. To je bilo zbog akcija JNA u Sloveniji. To je bila zadnja kap koja je prelila u mom strpljenju da ostanem časnik Jugoslavenske narodne armije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Onda ste stupili u Zbor narodne garde, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je. Ja sam se stavio na raspolaganje Vladi Republike Hrvatske, primio me je predsjednik i odredio mi je pet dana da budem njegov vojni savjetnik, savjetnik za vojna pitanja, da bi nakon pet dana mi zapovjedio da preuzmem zapovjedanje Zborom narodne garde, točnije načelnik Stožera, zapovjedništva Zbora narodne garde.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko dugo ste ostali na toj funkciji?
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Načelnik Stožera i zapovjednik Zbora narodne garde sam bio do 21. septembra 1991. godine, kada je formiran Stožer Hrvatske vojske i general Anton Tus je imenovan za načelnika Stožera.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada ste stupili u Zbor narodne garde, kakvo je bilo brojno stanje Zbora narodne garde i koliko je ona imala naoružanja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Zbor narodne garde je formiran u okviru Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske i tog trenutka kada sam ja stupio u njega imao je četiri brigade Zbora narodne garde koje su bile popunjene oko 80 posto sa ljudima, to je negdje oko osam, između 8.000 i 9.000 ljudi i popunjen sa oko 30 posto sa kratkim naoružanjem, sa dugim, pardon, naoružanjem, podrazumjevam tu puške.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakvo je bilo stanje organizovanosti ove brigade? Da li se radilo o profesionalnim vojnicima i kakva je bila organizacija?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Zbor narodne garde je u početku, odmah formiran kao profesionalna vojska. Javljali su se u zbor dobrovoljci, u tom vremenu dok sam ja bio zapovjednik zbora, izričito se dobrovoljno pristupalo Zboru narodne garde.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se radilo o visoko organizovanoj strukturi u momentu kad ste vi pristupili Zboru? Kakav je bio standard?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Obzirom na to kako je sastavljen, u početku od ljudi koji nisu imali vojne škole i vojna znanja, ono nije moglo bit organizirano onako kako to je kasnije, nakon završenih obuka i nekih borbenih iskustava kako je bilo, tako da možemo konstatirati da je Zbor narodne garde tada bio nedovoljno uvježban, sa velikom voljom za obranu Hrvatske i bio je raspoređen ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je general Špegelj nabavio oružje pre vašeg stupanja u Zbor narodne garde i možete li da nam kažete nešto o količini te nabavke i koja je to bila vrsta oružja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Kada sam ja došao, tu je postojala izvjesna količina u Zboru narodne garde naoružanja, popularnih "Kalašnjikova" (Kalashnikov). To su naoružanje dugim cijevima, tu je postojalo u zboru oko

8.000. A koliko sam ja iz razgovora kasnije sa generalom Špegeljom saznao, u onoj fazi kada je on, on i ljudi oko njega vršili nabavu naoružanja, to je nabavljeno oko 20.000 pušaka, tih.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je general Špegelj pokušao legalno da nabavi naoružanje kroz savezne organe, a ako jeste, kakva je bila procedura?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Posle razoružanja Teritorijalne obrane, general Špegelj, kao ministar obrane Republike Hrvatske je tražio formalnim dopisom, zahtjevom od Saveznog sekretarijata za narodnu obranu nabavu naoružanja za Ministarstvo unutarnjih poslova, jer moramo znati da Zbor narodne garde nije formiran do 28. maja 1991. godine. Znači za naoružanje Ministarstva unutarnjih poslova su tražene. Odgovora ili nije bilo i taj zahtjev nije realiziran na takav način kakav je inače bio uobičajen da se na prostoru bivše Jugoslavije nabavlja naoružanje.

SUDIJA MEJ: Možete li to da nam pojasnite, generale? Rekli ste da je Zbor narodne garde imao 30 posto pušaka, tačnije dugih cevi od onoga što je bilo potrebno. Ali ste takođe rekli da su imali 8.000 "Kalašnjikova" i negde oko 9.000 ljudi u ZNG. Da li možda govorite o nekom drugom vremenskom periodu? Molim vas da nam to pojasnite.

SVEDOK AGOTIĆ: Obzirom da je nabavljeno 20.000 tih "Kalašnjikova" ili pušaka, još u vrijeme prije nego što je formiran Zbor narodne garde, sa njim su naoružane jedinice Ministarstva unutarnjih poslova koje su bile i do tada unutar sastava Republike Hrvatske, sa namjenom rješavanja unutarnjih poslova. Kada je koncem svibnja (maj) formiran, 1991. godine Zbor narodne garde, opet u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova, naoružane su po jedna bojna, jedan bataljon u sastavu svake od ovih četiri brigade i to je ono koje govorim da je oko 30 posto svega ukupnog sastava imalo naoružanje, jer je bio vrlo brzi priliv ljudi ali naoružanje je bilo ranije podjeljeno, što ovom bataljonu Zbora narodne garde, iz svake brigade po jedan, a što jedinicama Ministarstva unutarnjih poslova, za koje je to u stvari i bilo namjenjeno kad je nabavljeno. U tom izgleda nelogičnost u tom brojnom stanju. Primjera radi, ja sam u sastavu Prve brigade koja je bila stacionirana u Zagrebu, u okolici Zagreba, kada sam primio dužnost, imao naoružanu samo jednu bojnu a bilo je sastava ukupno za četiri bojne, jer je bio brz priliv ljudi, dobrovoljaca. I onda su ovi koji nisu imali naoružanje a nije bilo načina za

nabavku, morali se snalaziti na razne načine, što lovačkim naoružanjem koje je, tokom osmog mjeseca 1991. godine ...

SUDIJA MEJ: Mislim da ste dovoljno pojasnili, hvala. Molimo nastavite, gospođo Uerc-Reclaf.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je reč o dozvoli SSNO-a koju ste spomenuli, da li se ona odnosila na oboje, na zahteve za oružje TO i na zahteve za naoružanje za policiju? Da li je SSNO uvek trebao da da odobrenje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. To je bio put, SSNO je bio ta instanca koja je odobravala da li će se neka postrojba naoružat, prenaoružat', popuniti i slično

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je savezni Sekretarijat imao i kontrolu nad preduzećima koja su proizvodila naoružanje u bivšoj Jugoslaviji na ovaj način?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. To je takozvana namjenska proizvodnja koja je bila pod zapovjedanjem Saveznog sekretarijata za narodnu obranu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada ste primetili da oružja nema dovoljno, jeste li predsednika Tuđmana o tome izvestili i jeste li dali neke sugestije u vezi nabavke oružja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jesam. Moje, moje među prvim zahtjevima prema predsjedniku Tuđmanu, tada vrhovnom komandantom oružanih snaga Republike Hrvatske i Zbora narodne garde, time je bilo da obzirom na situaciju koja je bila na prostoru Republike Hrvatske, da je bilo puno barikada, puno blokada, da već Hrvatska 30 posto teritorije nije kontrolirala, tražio sam da se nabavi oružje i municija za ljude koji su u postrojbama Zbora narodne garde. Predsjednik Tuđman mi je u osmom mjesecu 1991. godine odgovorio: "Ne žurite, rata neće bit', dogovorićemo se, riješićemo mirno situaciju". Na žalost, to se nije ostvarilo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Zašto je on verovao da će doći do dogovora i dogovora sa kim? Da li je išta o tome rekao?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nisam politički dio rješavao i nisam tada znao sa kim je on pregovarao i dogovarao. Ali znam da je bilo više sjednica

Predsjedništva SFRJ gdje je i on na nekim sudjelovao i znam, čuo sam to i kasnije, da je on održavao česte telefonske kontakte, a da li i neke druge, sa srpskim rukovodstvom, koje je, po onom kako smo mi procjenjivali, bilo to sa kim je se dogovaralo o rješavju situacije u Republici Hrvatskoj.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih da razjasnimo nešto iz zapisa. Rekli ste da je u to vreme hrvatska imala vlast na samo 30 posto svoje teritorije, jeste li tako rekli?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Rekao sam da nije imala na 30 posto, a na ostalom djelu je imala. Znači, oko 30 posto je bilo pod blokadom srpskih pobunjenika u Republici Hrvatskoj.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je počeo rat, da li su hrvatske snage na silu oduzele oružje od JNA i ako jesu, na koji način?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Djelom su hrvatske snage uzele oružje od JNA, jer su neke vojarne silom osvojene, nakon toga, nakon što se je vidjelo da rat plamiti na svim prostorima Hrvatske i da je JNA se postavila na stranu srpskih pobunjenika u Hrvatskoj. Drugi dio naoružanja koji je, koje je Hrvatska do kraja 1991. godine primila u jedinice Hrvatske vojske je bio vraćeno naoružanje Teritorijalne obrane hrvatske, dio naoružanja, tokom pregovora sa ovlaštenim pregovaračima Jugoslavenske narodne armije u Zagrebu, koji su započeli od 8. oktobra 1991. godine, a temeljem haškog dogovora od 4. oktobra 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U kojem vremenskom razdoblju je Hrvatska povratila oružje Teritorijalne odbrane, rekli ste da je to počelo u oktobru 1991. godine, ali kada su oni zapravo dobili oružje od Teritorijalne odbrane?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Po mjeri povlačenja jedinica JNA iz Republike Hrvatske predavano je i oružje Hrvatskoj vojsci, oružje Teritorijalne obrane Hrvatske. Zadnje jedinice koja se povukla sa prostora Republike Hrvatske bile su sa Visa i Lastova, negde u sječnju 1992. godine, ali najveći dio je završio svoje povlačenje do konca 1991. godine. Kada govorim o povlačenju, onda mislim sa onog djela teritorije Hrvatske pod kontrolom hrvatske vlasti, to je ovih 70 posto teritorija.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste povratili svo oružje koje je prethodno bilo prebačeno ili manje od te količine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja nemam točnu evidenciju, ali znam da su neka skladišta gdje su se čuvalo naoružanje Teritorijalne obrane Republike Hrvatske od svibnja 1991. godine nakon što im je oduzeto, da su od strane jugoslavenske vojske dignuta u zrak. Recimo skladišta kod Rijeke, skladište u Gorskom Kotaru, Delnice, gdje je nekoliko desetina tisuća pušaka i municije tom prilikom uništeno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ali ne možete da nam date procenu količine oružja koje ste povratili?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Moja slobodna procjena je između 60 i 70 posto oružja Teritorijalne obrane.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kad je reč o onom oružju koje ste zaplenili tokom rata, pročitacu vam u tom smislu jedan citat iz dokumenta pod tabulatorom broj 3, to je novi dokazni predmet. Dokument je inače na engleskom, pa ću vam ga tako i pročitati. Reč je o jednom predavanju koje je držao general Tus, 7. februara 1993. godine u vezi Hrvatske vojske. On kaže sledeće: "Do 1. oktobara 1991. godine 24 brigade su uspostavljene, a još 10 ih se uspostavljalo. Do kraja godine Hrvatska vojska je narasla do otprilike 200.000 boraca u šest zona operacija i 63. brigade u mornarici, vazduhoplovstvu i protivvazdušnoj obrani". Da li je to bilo tako prema vašoj proceni?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bilo tako što se tiče broja brigada, prije svega ovih 24 do 1. oktobra 1991. godine, ali ne što se tiče i njihove naoružanosti jer je dio brigada tada, bez obzira što je bio mobiliziran, bio polovično ili skoro nikako naoružan u početku oktobra. Do konca godine je bilo negdje oko 63 brigade koje su bile u cjelosti naoružane, ovim putem kako sam i rekao, znači djelom povratkom naoružanja Teritorijalne obrane, djelom osvajanjem vojarni JNA na prostoru Republike Hrvatske. Moram naglasit, moram naglasit'...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da, izvolite?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U prevodu je rečeno da je 63. brigade, uključujući i ratno zrakoplovstvo i ratnu mornaricu. Znači, bilo je oko 63. brigade u kopnoj vojsci, a formirano je ratno zrakoplovstvo i ratna mornarica, koje istina tada nisu bile naoružane adekvatno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U istom članku spominje se još nešto što je rekao general Tus, naime da u Hrvatskoj opšta mobilizacija nije bila proglašena zato, jer nije bilo dovoljno oružja za svakog. Da li je tako bilo i prema vašem sećanju?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je, točno je. Opća mobilizacija je trebala bit proglašena još u, početkom devetog mjeseca, ali nije zbog toga nije što nije bilo naoružanja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Što se tiče oružja koje je bilo zaplenjeno prilikom preuzimanja garnizona, odnosno kasarni, on kaže takođe da su zaplenili 230 tenkova, više od 400 komada teške artiljerije, nekoliko ratnih brodova, te veliku količinu lakog naoružanja. Da li biste se i sa ovim složili?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je, sa tim da na, ovih 230 tenkova se odnosi i na oklopne transportere. To je prije svega glavni izvor bio Varaždinski korpus, koji se je predao u septembru 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Svo to naoružanje koje je zaplenjeno, kada je ono zaplenjeno? Već ste pomenuli septembar 1991. godine, a mene zanima koliko je taj proces trajao?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prve akcije na zauzimanju skladišta sa naoružanjem su počele sedmog mjeseca 1991. godine i trajale su do otprilike početka pregovora sa JNA o mirnom povlačenju, znači negdje do 10. oktobra 1991. godine, što se zauzimanja vojarni tiče, ali proces prijema naoružanja Teritorijalne obrane je tekao, kao što sam rekao, do kraja godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je JNA napustila svoje kasarne na tih 70 posto teritorija, da li su oni ostavili opremu i oružje koje ste vi onda mogli da preuzmete?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Izuzev opreme i oružja, djela opreme i oružja Teritorijalne obrane Republike Hrvatske, oni su odnijeli svo naoružanje i opremu, dio koji nisu mogli odnjet' su ostavili u takvom stanju da nije nije bilo upotrebljivo. To je bilo i rezultat haškog dogovora da se JNA povuče iz Republike Hrvatske, sa svom opremom i naoružanjem.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko godina ste radili u administraciji, u Upravi za bezbednost JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam radio u Službi sigurnosti, a u Upravi bezbjednosti nisam radio, ali svi organi sigurnosti JNA sa vrhom Uprave bezbjednosti se podrazumjeva službom sigurnosti JNA. A u službi sigurnosti JNA radio sam od juna 1971. godine do početka marta 1991. godine, kada sam smijenjen.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Uz pomoć poslužitelja pokazala bih sada svedoku dokazni predmet 387, dokument koji se nalazi u ovom zeleonom setu dokumenata. To je tabulator 36 iz dokaznog predmeta 387. Ovdje je jedan dijagram, ne treba nam vaše objašnjenje već bih samo htela da kažete sudijama na kojem ste položaju bili kada ste napustili tu službu. Dakle, recite nam tačno koji je bio vaš položaj?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Moj položaj je bio načelnika bezbjednosti Petog vazduhoplovnog korpusa. To je ovdje u sastavu RV i PVO zadnja lijeva kućica.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: To je tu gde stoji broj 5?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A ko vam je bio nadređeni?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nadrijeđeni u službi sigurnosti mi je bio načelnik organa bezbednosti Ratnog vazduhoplovstva i protivvazdušne odbrane u Zemunu, pukovnik Rakočević Slobodan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U redu, hvala, biće to dosta kada je reč o ovom dijagramu. Ja sada imam još nekoliko pitanja u vezi sa lancem komande unutar organa bezbednosti. Oficiri bezbednosti, da li su oni u JNA takođe potpadali pod uobičajeni lanac komandovanja i izveštavanja i ako jesu, o kakvoj je hijerarhiji bilo reč?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Svi pripadnici odgovarajuće jedinice ili komande u bivšoj JNA su bili pod jedinstvenim zapovjedanjem zapovjednika do vrha, do saveznog sekretara za narodnu obranu, s tim da su organi bezbjednosti imali i svoju paralelnu stručnu liniju zapovjedanja i rukovođenja, znači djo poslova koji su radili čisto kontraobavještajne ili stručne problematike, odgovarali su izričito svom stručnom voditelju po liniji rukovođenja. A ostale poslove preventive, zaštite tajnosti su odgovarali svojim vojničkim zapovjednicima, to je ta svojevrsna dvostruka linija.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: General Vasiljević, koji je bio na čelu Uprave za bezbednost ili general Kadijević iz SSNO, da li su oni mogli izdati naređenje po liniji komandovanja za bezbednost, a da pri tom ne obaveste neposredne vojne komandante kojih se to tiče?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: General Vasiljević je to mogao po liniji rukovođenja službom bezbjednosti ali u duhu direktive vojnog zapovjednika, u ovom slučaju saveznog sekretara za narodnu obranu. Naime, savezni sekretar za narodnu obranu i zapovjednici vojnih oblasti, uključujući Ratno vazduhoplovstvo i Ratnu mornaricu su mogli biti upoznati i u pravilu su bili upoznavani sa svim detaljima što služba radi, tako da za njih u tom domenu nije trebalo bit' tajni.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada je reč o izveštavanju, recimo u slučaju počinjenja ratnog zločina, na koji bi se način o tome uzvestilo putem komandne linije i organa bezbednosti? Šta bi oficir koji je zadužen za bezbednost pri tome trebao učiniti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U JNA je postojalo više linija izvještavanja o stanju u jedinicima. Ja ih mogu nabrojati najmanje pet. Jedna je linija zapovjedanja koju najniži zapovjednik upoznaje svog pretpostavljenog o stanju kada se bilo koji događaj desi a i u redovnom stanju. Druga je linija politička linija, linija političkih organa. Treća je linija linija Saveza komunisti koja je u to vrijeme u JNA, tu ne mislim više na 1991. godinu, jer taj dio više tada ne znam, isto tako svojom linijom izvještavao. Četvrta linija je linija vojne policije koja je izvještavala svoje, po stručnoj liniji, policije, do vrha, do Uprave vojne policije koja je bila u Saveznom sekretarijatu. I peta linija je linija organa službe sigurnosti koja je izvještavala svoje pretpostavljene, a prema direktivi pretpostavljenog organa bezbjednosti i zapovjednu liniju. Kada se desi nekakav događaj gdje oficir sigurnosti traži da se treba angažirat' na njegovom raščišćavanju, a što bi ratni zločin ili neka veća nesreća u postrojbi ili rejonu bio slučaj, on pristupi kontaktiranju svojih izvora, znači primjeni svojih metoda, sagledava situaciju i upoznaje delom zapovjednika sa onim što zapovjednik treba znat i odmah poduzet' da bi sanirao stanje, a sa cjelokupnim predmetom svog pretpostavljenog u okviru službe. Tako je teklo angažiranje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: pomenuli ste liniju političkih organa u JNA. Šta bi to značilo? Na koga ste mislili?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To su organi koji su bili u JNA vrlo moćni i oni su bili zaduženi, u biti, za izgradnju morala, znači volje kod boraca, kod pripadnika postrojbi da realizira zadaću koju je njegova postroba dobila. Ti su organi bili raspoređeni od dna pa do vrha u strukturi bivše JNA i imali su obaveze izvještavati o stanju i o svim događajima koji utiču na moral postrojbe i njenih pripadnika.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je postojala obaveza da se o eventualnim ratnim zločinima, počinjenim na terenu, obavesti i najviši nivo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sigurno je postojala obaveza, jer je najviši nivo trebalo obavještavati i izvještavati, barem u mirnodopsko vrijeme, koje je vrijeme u JNA znam, i o najmanjem, najsitnijem događaju koji se desio i u jedinici i u reonu gdje je jedinica bila raspoređena. A neka masovnija pogibija, na koji to način je drugo pitanje, je sigurno morala biti predmet izvještavanja do vrha JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Sada bih vam pokazala nekoliko dokumenata.

SUDIJA MEJ: Možda bi ovo sada bio prikladan trenutak za pauzu, naime, 10.30 je.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da, hvala.

SUDIJA MEJ: Gospodine generale, mi ćemo sada da napravimo pauzu. Ja ću sada davam kažem nešto što kažem svim svedocima, naime, ne smete da razgovarate o svom iskazu ni sa kim, a to se odnosi i na pripadnike tima Tužilaštva. Molim vas da se vratite u sudnicu za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospođo Uerc-Reclaf.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala, časni Sude. Generale, prvo bih htela da pogledamo jedan izveštaj majora Branislava Ristića od 27. novembra 1991. godine koji se odnosi na ubistva civila u Škabrnji. To je dokazni predmet 387, tabulator 34 iz zelenog svežnja. Ne želim da se komentariše ono što piše u izveštaju, samo hoću da vas pitam da li je ovo izveštaj organa bezbednosti jednom drugom organu bezbednosti, višoj instanci?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: I iz vašeg iskustva, možete li da kažete da li je to autentičan izveštaj?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mogu reći da su organi bezbjednosti takve izvještaje pisali u odnosu na pravilo službe organa bezbjednosti koje je predviđalo da se takav oblik kao što je preda mnom piše i vjerujem da je autentičan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ovde kaže da ide Devetom korpusu, da li je to Kninski korpus?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, to je zapovjedništvo korpusa u Kninu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći tabulator je dokazni predmet 387, tabulator 35. Radi se o izveštaju od 1. decembra 1991. godine, napisao ga je poručnik Rađen ovlašćenom službenom licu policije, opština Benkovac. Da li to spada u vojni, tačnije lanac vojne policije o kojem ste ranije govorili?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je. Ovo je očito čovjek ranga zapovjednika voda koji je išao na uviđaj u selo Škabrnja posle izvršenog masakra i na taj način izvijestio svog pretpostavljenog u vojnoj policiji.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je ovo autentičan izveštaj prema vašim saznanjima i vašem poznavanju procedure?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislim da je autentičan, tako je pisano i tako je u biti rađeno u službi vojne policije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći je tabulator 4, radi se o novom dokaznom predmetu, to jedokazni predmet 475. Ovaj izveštaj se takođe odnosi na Škabrnju i napisao ga je poručnik Rosić koji izveštava Deveti korpus, tačnije organ bezbednosti Devetog korpusa, 8. marta 1992. godine. Da li takođe možete da kažete da je ovo autentičan dokument u liniji komandovanja organa bezbednosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ova službena zabeleška je stara forma koja se zadržala i do devedesetih godina u službi bezbjednosti, ali je prakticirana i po njoj su vrlo često pisani dokumenti i mislim da je ona nastala isto u to vrijeme kako to piše i sa tom svrhom kako opisuje u ovoj službenoj zabeleški.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ovaj dokument kao i neki drugi, nije potpisan od strane oficira bezbednosti, odnosno organa bezbednosti. Da li je to nešto neuobičajeno ili se tako, naprotiv, obično radi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bilo uobičajeno i nije se potpisivala službena zabeleška ili ova zabeleška o primjeni metoda rada koje smo prethodno vidjeli i to je bilo uobičajeno u službi. Samo se je izvor, odnosno, onaj ko je obradio, sačinio dokument, navodio u gornjem lijevom kutu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeće je tabulator 5, radi se ponovo o jednom dokumentu organa bezbednosti upućenog Devetom korpusu, tiče se jednog događaja u Bruškoj, datiran je 11. maja 1992. godine. Da li je ovo autentičan dokument?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Isto kao i prethodni, vjerujem da je autentičan jer je takav oblik bio saobraćanja u službi i radi se o izvještaju, opet, svom pretpostavljenom u organu bezbjednosti komande Devetog korpusa, kninskoga.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih da pogledate kraj ovog izvještaja. Tu je jedna napomena gde se kaže: "Koliko mi je poznato, SJS Benkovac je završio istragu u ovom slučaju tako što je konstatovano da je zločin počinila ustaška diverzantsko-teroristička grupa. Cenim da za ovakvu konstataciju nisu imali materijalnih dokaza i da bi bilo potrebno obnoviti rad na ovom slučaju u cilju skidanja zločina sa imene srpskog naroda". Da li ste vi znali da je bilo pokušaja da se Hrvati za ovo okrive?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam čuo da je manipulirano, da je ovaj slučaj u Bruškoj pripisan hrvatskoj strani. To sam kasnije iz naših informacija koje su davale pregled stanja na okupiranom prostoru Republike Hrvatske, koje su pisale u tom vremenu. A očito je da su organi bezbjednosti JNA imali drugačiji zaključak o tom slučaju nego što je to prezentirala stanica milicije ili javne sigurnosti Benkovca.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći dokument je pod tabulatorom 6, to je ponovo jedna zabeleška organa bezbednosti koja se tiče Bruške. Napisao ju je major Ristić, upućeno je Devetom korpusu. Da li je ovo autentični dokument?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Isto tako, autentičan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Poslednji dokument u ovom kontekstu nalazi se pod tabulatorom 7. To je jedan izveštaj o stanju, od potpukovnika Slobodana Tarbuka, od 13. jula 1991. godine organu bezbednosti Pete vojne oblasti i Desetog korpusa. Pre svega, da li znate tog potpukovnika Tarbuka? Da li znate tu osobu i njegov položaj?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znao sam ga iz toga vremena. On je u mirnodopsko vrijeme bio jedan od organa bezbjednosti u Petom, u Petoj vojnoj oblasti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ovo je jedan hitan izveštaj o stanju bezbednosti i govori o napadu na policijsku stanicu Kraljevcani. Da li je u tom mestu bila hrvatska policijska stanica?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno, to je hrvatska policijska stanica. To je jedno mjesto na Baniji, nedaleko od Siska, a ovaj dokument je telegram ili kako smo je zvali u JNA, depeša koja je izvještavala hitno o određenom događaju. Iza njega je u pravilu trebao sljediti onakav dokumenat kao što smo vidjeli u ovom prvom prilogu dokaznom, takav oblik sa više detalja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U ovom dokumentu, u prvom pasusu a i u posljednjem, spominje se komandant specijalnih jedinica, Dušan Momčilović, a u posljednjem pasusu se spominju specijalne jedinice iz Knina. Da li su to neke jedinice JNA ili neke druge jedinice ili jednostavno ne znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ovoga Momčilović Dušana ne znam, za njega nisam ranije čuo, a ovdje se u tom zadnjem pasusu navodi da je došla 24 lica iz obuke specijalaca iz Knina koji su tamo bili tri tjedna i odmah upućeni u njegov rejon gdje su upotrebljavani borbeno. To je očito da se radi o specijalcima SAO, takozvane SAO Krajine u to vrijeme, a ne o specijalcima JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U tom posljednjem pasusu takođe se kaže da su odmah poslati u Šamaricu. Da li je u Šamarici bila neka vojna baza i ako jeste, ko je rukovodio tom bazom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam ko je rukovodio tom bazom, znam da je u Šamarici bilo zapovjedništvo jedne postojbe, ranga brigade koja je cijelo vrijeme rata tamo egzistirala do "Oluje" 1995. godine. To je naime kraj brdovit, pošumljen i vrlo pogodan za borbrna djelovanja specijalaca.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Razumem. Dovoljno smo obradili taj dokument, ne trebaju nam detalji. Ovo je jedan hitni izveštaj o stanju bezbednosti. Da li bi u ratnim uslovima 1991. godine Uprava bezbednosti podnosila dnevne izveštaje ili nedeljne ili mesečne? Možete li da objasnite o čemu se izveštavalo i sa kakvom učestalošću?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U vojnoj organizaciji, u principu, o događajima se izveštava onog trenutka kada su se desili i ovaj oblik izveštavanja, kao što je telegram, ili čak neki put i glasom, znači telefonom ili radio sredstvom se upoznaje pretpostavljeni sa događajem od strane potčinjenog odmah po saznavanju za odgovarajući događaj. No u svim zapovjedima za aktivnost u toku dana ili u pojedinom, pojedinoj etapi koja obuhvaća i duže vrijeme se navodi, to je većinom u zadnjoj točki zapovjedi, izveštavanje i to je većinom sljedeća formulacija koja vjerujem da ni u JNA od ljeta 1991. godine kad sam ja otišao nije mijenjana, a ona je glasila: "Izveštavanje dnevno do tol'ko i tol'ko sati, za niži rang i ranije, za viši rang postrojbe kasnije, da stigne obradit sve izveštaje redovno dnevno, a po izvanrednom događaju odmah". Tako vjerujem da je bila praksa i u JNA tokom rata.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pre rata da li su organi bezbednosti pratili nacionalističke pokrete uključujući i srpske?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Organi bezbjednosti su cijelo vrijeme kako sam ja bio u službi, a to je skoro punih 20 godina, imali zadaću rada prema takozvanom unutarnjem neprijatelju, tako se u to vrijeme struktura koja se suprostavljala aktuelnoj vlasti ili sistemu, zvala. Jedna od glavnih struktura od 1971. godine, kada sam ja ušao u službu pa do kraja, je bilo sagledavanje nacionalističkih pojava u JNA. Kad govorimo o nacionalističkim pojavama, onda nije specificirano koje su to, nego svi nacionalizmi, koji je kada bio aktuelniji i prema kom se je više pažnje obraćalo i aktivnost, to je ...

SUDIJA MEJ: Ne želim da vas prekidam, ali ako tužilac želi od vas da nešto razjasnite, ona će to sama da zatraži.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Tako je i zamolila bih vas da budete malo kraći u svojim odgovorima i da odgovarate sao na pitanja koja sam vam postavila. Kako je rukovodstvo reagovalo na srpski nacionalizam? Da li su oni bili protiv njega?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bili su protiv srpskog nacionalizma u vrijeme do početka 1990. godine, konca 1989. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su oficiri, srpski nacionalisti, bili stavljeni pod prismostru i ako jesu, da li možete da date neki primer?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bili su stavljeni, iznosim primjer koji je meni poznat iz Ratnog zrakoplovstva, to je primjer generala Mike Stevanovića koji je od strane Službe bezbjednosti JNA nadgledavan zbog simpatija prema srpskom nacionalizmu, najblaže rečeno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je ovo negativno uticalo na njegovu karijeru ili je on kasnije unapređen?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je negativno uticalo do početka rata, no tokom rata je on uzdignut na dužnost zapovjednika Ratnog vazduhoplovstva. Znači, tada mu to više nije bio minus.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da je Jugoslovenska narodna armija promenila svoj odnos prema srpskom nacionalizmu u nekom trenutku? Ako jeste, kada i zbog čega?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Očito je u toku rata promjenila. U JNA kroz informacije koje su redovno dolazile iz Beograda, iz političke uprave Saveznog sekretarijata za narodnu obranu, davana je zadaća svim postrojbama i informirani svi pripadnici da se Jugoslavija mora očuvati pod svaku cijenu. Moja ocjena i ocjena ljudi koji su oko mene i tada bili i kasnije je da je JNA prihvatila varijantu srpskog rukovodstva da se očuva Jugoslavija po svaku cijenu, u punom ili skraćenom obliku.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada se raspao Savez komunista Jugoslavije 1990. godine, da li je formiran pokret komunista za Jugoslaviju, Savez komunista - Pokret za Jugoslaviju, izvinjavam se, i da li ga je podržavala JNA? Da li su oni imali taj isti cilj, očuvanje Jugoslavije po svaku cenu, kao što ste vi rekli?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno je. Savez komunista - Pokret za Jugoslaviju je formiran koncem 1990. godine i armijsko rukovodstvo je bilo za Savez komunista - Pokret za Jugoslaviju i do 15. januara 1991. godine su se svi pripadnici JNA trebali opredjeliti da li će postati članovi Saveza komunista - Pokreta za Jugoslaviju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ti koji nisu pristupili tom pokretu, da li su zbog toga bili u nepovoljnijem položaju unutar JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno je. Bili su u nepovoljnijem položaju, jer ih se je odmah počelo gledat' sa nepovjerenjem i prva prilika je iskorištena da se oni sklone sa odgovornijih položaja.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi smenjeni i ako jeste, ko je došao na vaše mesto?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam se otvoreno izjasnio protiv i nisam se želio učlaniti i prva prilika za moje smenjivanje je došla 1. ožujka (mart) 1991. godine kada sam i smenjen od svog pretpostavljenog u službi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: I ko je došao na vaše mesto?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na moje mjesto je postavljen potpukovnik Jovo Topalović, moj dotadašnji zamjenik.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Je li on Srbin?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jeste. On je Srbin iz Bosne.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kažete da je iskorištena prva prilika da vas smene. Kakav je razlog bio naveden pri vašem smenjivanju 2. marta 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nije bio naveden nikakav razlog ali je povod bio moja ocjena događaja u Pakracu 1. marta 1991. godine i uloge JNA u tim događanjima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Na koji način ste se vi, na koji način ste vi bili u raskoraku sa svojim pretpostavljenim u vezi ovoga? U čemu je bio spor između, neslaganje između njega i vas?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam se zalagao za to da se novoizabrana rukovodstva republika, u ovom slučaju Hrvatske i Slovenije, u čijoj zoni sam i ja djelovao sa svojim korpusom moraju priznat, i da su oni legalno izabrani na višestanačkim izborima. Moji pretpostavljeni su takve stavove meni zamjerali.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kažete da ste smenjeni 2. marta, međutim, ostali ste u JNA sve do jula. Na kakvoj vrsti zadataka ste bili u tom periodu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Formalno se to zvalo na raspolaganju zapovjedništvu Petog korpusa, komandi Petog korpusa RV i PVO, a u stvari sam dobio jednu prostoriju gdje nisam sjedio. Dolazio sam na posao a nisam dobivao nikakve zadaće.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste učestvovali na brifinzima i u diskusijama u to vreme?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na nikakvim službenim sastancima nisam sudjelovao niti sam na brifinzima, razgovarao sam samo sa ljudima koji su do mene dolazili ili ih sretao. A službene linije zapovjedanja prema meni nije bilo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta je bilo sa drugom nesrbima, odnosno, protivnicima službene politike JNA? Da li su i oni smenjeni unutar organa bezbednosti 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tokom prve polovice 1991. godine nije bilo nekog od viđenijih pripadnika službe koji je smjenjen, jer je do tada služba dovoljno već očišćena od onih koji se nisu slagali sa linijom JNA i linijom SK - Pokret za Jugoslaviju.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je Uprava za bezbednost bila manje-više homogena i sastojala se uglavnom od ljudi iz Srbije i Crne Gore, od Srba i Crnogoraca u to vreme, dakle 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, 1991. godina se zatekla sa, mogli bi reći, skoro nacionalno homogenim sastavom u smislu pripadnika srpskoj, odnosno crnogorskoj nacionalnosti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li se takva struktura, takav sastav koristio za prosleđivanje osetljivih naređenja u JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Koristilo se.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: O kakvim naređenjima je bilo reč, ako vam je bilo poznato?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Primjera radi, naoružavanje srpskih krajeva u Republici Hrvatskoj je išlo tom linijom od konca 1990. godine pa do početka rata dokle sam ja mogao pratiti ili bit djelom informiran o tome.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vratićemo se kasnije na neke od tih detalja. Uprava za bezbednost, odnosno, organi bezbednosti, da li su oni bili važan faktor prilikom imenovanja oficira JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bili su. Uprava, odnosno organ sigurnosti je imao mogućnost stavit' zabranu ili primjedbu na pojedinog časnika koji je trebao bit imanovan na odgovorniju dužnost.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pomenuli ste da je cilj JNA bio očuvanje Jugoslavije po svaku cenu. Da li je postojao jedan plan kako ostvariti taj cilj u odnosu na vlade u Hrvatskoj i Sloveniji i ako je postojao, da li je taj plan razrađen? Da li se razvijao?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Postojao je takav plan. I on je korigiran zavisno od razvoja situacije. U početku je bio plan pod svaku cijenu očuvati Jugoslaviju. Ja znam da je u šestom mjesecu 1990. godine general Adžić, tada načelnik Generalštaba JNA na sastanku sa dijelom vojnih zapovjednika na aerodromu "Pleso" u Zagrebu, tada na pitanje jednoga generala Srbina u ovom slučaju, kako ubuduće surađivati sa novim vlastima u republici Hrvatskoj i Sloveniji, Adžić je vrlo energično i ljutito odgovorio: "Sa Tuđmanom nema suradnje. Tuđmanu reći 'Marš sa te stolice,'" to je drugim rječima oborit' hrvatsku legalno izabranu vlast. Kasnije su se pripreme JNA u tom vidu i odvijale naoružavanjem Srba na prostoru Hrvatske, jer se je uz podršku JNA očekivalo da će to bit snaga koja će oboriti hrvatsko rukovodstvo. Kasnije, 1991. godine razvojem situacije na prostoru Hrvatske, međunarodnim pritiscima se taj plan korigira. Posle rata u Sloveniji, kada je ona puštena iz republike, iz sastava Jugoslavije, ide se na Hrvatsku i Hrvatsku je trebalo stavit pod kontrolu JNA, cjelu. To je bio plan koji je egzistirao negdje do u drugoj polovini 1991. godine da bi se kasnije i on korigirao i išlo se na, kako sam ga ja zvao, takozvani plan "B", da se Hrvatska stavi pod kontrolu do linije Virovitica - Karlovac - Karlobag, što bi uključivalo teritorije koje su većinski nastanjene Srbima ali i dobar dio i ostalog prostora Hrvatske. I potom je i taj plan korigiran i išlo se na plan C koji se zadovoljio sa tim da JNA uz pomoć srpskih pobunjenika zauzme teritorije koje pretežito nastanjuju Srbi.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Što se tiče plana "A", odnosno, zbacivanje hrvatske vlade, da li ste vi ikada videli ikakav konkretan plan, ikakav dokument ili neke pripreme u tom smislu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam bio prenisko u to vrijeme da bih takav plan vidio. Da li je on na papiru kao takav postojao, ja to ne znam, ali sve informacije koje su dolazile iz Saveznog sekretarijata za narodnu obranu, što linijom političke uprave, što linijom uprave bezbjednosti su govorele o takvim varijantama. Ja sam vidio jedino dokument koji je želio realizirati plan zaposjedanja granica Hrvatske u nekakvom obliku, i to je taj plan "A" iz devetog mjeseca 1991. godine koji je upućen postrojbama na prostoru Republike Hrvatske od strane Generalštaba JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kako ste vi videli taj dokument? Kažete da ste ga videli, a vi više niste bili u JNA.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Taj dokument je u obliku depeše na nekoliko stranica došao iz Generalštaba u brigadu veze u Samoboru, a tu vojarnu je hrvatska vojska zauzela u toku devetog mjeseca i zaplijenila, pronašla taj dokument u njihovoj arhivi, i na taj način sam ga ja vidio.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, mi nismo mogli da dođemo do tog dokumenta. Mi smo zamolili svedoka da ga potraži, ali kako ste rekli, vi ga niste našli.

SUDIJA KVON: Možda bi svedok mogao da nam kaže nešto više i detaljnije u vezi sa tim kakav je bio sadržaj tog dokumenta?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim vas, ako se sećate, možete li da budete malo konkretniji? Šta se tražilo, odnosno, šta je rečeno u tom dokumentu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U tom dokumentu su davane zadaće postrojbama JNA na području Hrvatske da se u sadejstvu sa snagama koje su se približile granicama Republike Hrvatske iz Bosne i Srbije, Vojvodine, Crne Gore, da se ispresjeca teritorija Republike Hrvatske na odgovarajućim pravcima i da se suklođnim dejstvima jedinica sa prostora Republike Hrvatske i novodovedenih zaposjednu granice Republike Hrvatske. U toj zapovjedi se konkretno spominju granica sa Slovenijom, konkretno se spominje pravac od Knina ka Zadru da se tu presječe teritorija Hrvatske, da se presječe dolinom Neretve. To je bio u biti sadržaj te depeše koja je zaplijenjena u devetom mjesecu. Tu ne govori u tom dokumentu o obaranju rukovodstva Hrvatske jer je to vojnička zapovjed, nego o zaposedanju teritorije Republike

Hrvatske. A to na drugi način znači i prognat novo rukovodstvo, novu vlast. Toliko. Ako je potrebno, možemo i djetalnije.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Mislim da smo došli do ovih pravaca i na jedan drugačiji način kada smo govorili o knjizi Kadijevića. Ne znam da li sudija Kvon želi da čuje još neke detalje.

SUDIJA KVON: Ne, hvala, u redu, Dovoljno je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Uputiću vas sada na dva dokumenta, dva citata iz knjige gospodina Jovića koji je tada bio predsjednik Predsedništva.

SUDIJA MEJ: Čekajte, moramo sa ovim oprezno da postupamo. Ne znam po kom osnovu ovo iznosite. Prijatelj suda Kej (Kay) želi da nam se obrati u vezi sa tim.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Da, ja sam pogledao dokazne predmete koji se uvode putem ovog svedoka jutros i vidio sam da je knjiga generala Kadijevića spomenuta kasnije u svedočenju. Ja znam da je Pretresno veće izrazilo zabrinutost u vezi uvođenja materijala koji predstavlja mišljenje drugih ljudi i u vezi korištenja svedoka na te okolnosti, a da se ne vidi njihov direktni iskaz o dotičnoj temi. To je jedan artifičijelni način, da se izrazim tako, izvođenja dokaza pred Pretresnim većem.

SUDIJA MEJ: Da, ja mislim da ovaj dokument nije dopustiv. Ako vi želite pozvati gospodina Jovića kao svedoka, onda da. Ja nisam siguran možete li to da uradite preko ovog svedoka.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Pa, ovaj svedok je objasnio plan, on je video kako se on razvija i evoluirao tokom tog jednogodišnjeg perioda. Ja sam zapravo pred njega htela izneti samo neke citate iz te knjige.

SUDIJA MEJ: Ne, ali možete da ga pitate da li se on slaže sa tim.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ne, ja sam htela da čujem da li je on to video kako se ostvaruje, kako se sprovodi.

SUDIJA MEJ: Naravno, on može da nam kaže, svedok može da kaže ono što je on vidio da se provodi, to je njegov iskaz, njegovo svedočenje, ali on ne može da koristi Jovićeve knjige, niti bilo čiju knjigu da bi rekao da je nešto video. Ako želite da on o tome svedoči, onda on to mora sam da uradi, a ne da se koristi mišljenjima nekog drugog. To su samo mišljenja tih drugih ljudi, to je sve.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Ja ću onda da preskočim knjigu, ali svedok je pripremio jednu kartu koja se odnosi na tu operaciju.

SUDIJA KVON: Oprostite, da li smo mi usvojili Jovićev dnevnik?

TUŽILAC UERC-RECLAF: Da. To je dokazni predmet 448.

SUDIJA KVON: Ili je to možda označeno samo u svrhu identifikacije?

TUŽILAC UERC-RECLAF: To su samo delovi gde su svedoci blisko povezani sa knjigom i događajima opisanim u knjizi. Na primer, kada se neki događaj opisuje u Jovićevoj knjizi, svedok se konkretno pominje ili se vezuje za taj događaj, i to se usvojilo, dakle, delimično. Međutim, to je bila drugačija situacija. Naime, ovaj svedok, njemu se ni na koji način nije obraćalo u vezi sa događajem.

SUDIJA MEJ: Da?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ja bih sada pokazala svedoku jednu geografsku kartu sa oznakama, dokazni predmet je iz zbirke karata za Hrvatsku, to je tabulator 30, iz dokaznog predmeta 326. Vi, časni Sude, imate tu kartu na kraju, oprostite, imate je već. To je posebni registrator. Na karti možete videti kretanje trupa, a moje pitanje za vas, gospodine generale, je da li ste vi uneli ove oznake na karti i ako jeste, na kojoj osnovi, što je osnova za ove oznake?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Je, ja sam to podcrtao, ova mjesta koja su ovdje označena i to je u globalu i realizacija ove zapovjedi o kojoj sam prethodno govorio, da se prodorom i zaposjedanjem Istočne Slavonije, a uz pomoć srpskog stanovništva u zapadnom djelu Slavonije, to je ova žuta linija od Nove Gradiške ka Virovitici koja je tu još malo zapadnije, znači lijevo od nje, u to vrijeme već bila pod kontrolom srpskih pobunjenika, da

se dakle, brzim prodorom, iz Istočne Slavonije Gardijskom divizijom koja je dovedena iz Beograda, spoji sa tim snagama u Zapadnoj Slavoniji i potom u zajednici sa opkoljenim postrojbama u rejonu Varaždina, Bjelovara, iz Zagreba, Karlovca izbije na granicu Hrvatske i Slovenije. Drugi dio snaga, da se iz rejona Bihaća, koji je bio već tada pod kontrolom srpskih pobunjenika, uputi ka Karlovcu radi olakšavanja ovog gornjeg zadatka. I treći dio zadaće je bio da se iz Knina, sa postrojbama dovedenim sa teritorije Bosne i Hercegovine izvrši presjecanje teritorije ka Zadru. Četvrti dio zadaće da se postrojbama iz rejona Mostara izvrši prodor ka Splitu i na tom prostoru presječe Republika Hrvatska. To je bila u globalu direktiva. Tamo se pominje, iako ovdje nema nacrtano, i postrojbe iz reona Trebinja, Istočne Hercegovine i postrojbe iz Crne Gore da se upotrebe radi okruživanja Dubrovnika, blokade Dubrovnika i izbijanja u dolinu Neretve, to je ovdje u rejonu Metkovića.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Vi ste već rekli da je to bio prvobitan plan, međutim, on nije na ovaj način ostvaren. Zašto ne, ako znate?

SUDIJA MEJ: Nisam siguran da razumem ovaj plan, zaista je vrlo komplikovan. Možete li, gospodine generale, u svega nekoliko reči da nam objasnite šta je zapravo ovde bio plan?

SVEDOK AGOTIĆ: Plan je bio u globalu zaposjest, teritoriju Republike Hrvatske sjeverno od Save i južno od Save do Kupe, doć na granicu Republike Hrvatske i Slovenije, znači cjeli prostor između Drave i Save zaposjesti sa postrojbama JNA. To je jedan dio. Drugi dio je bio presjeći teritorij Republike Hrvatske na liniji Knin - Zadar i onemogućiti komunikacije unutar Republike Hrvatske. Ta zadaća je jedina od ovog cjelog plana ostvarena. I četvrti dio, presjeći još na jednom djelu, odavde od Mostara ka Splitu, tako da Republika Hrvatska kao cjelina ne može komunicirati. I peti dio je ostvaren blokadom Dubrovnika a to je iz reona Trebinja i sa prostora Crne Gore i realizirano. On nije ostvaren radi razloga o kojima ću vjerovatno govoriti kasnije.

SUDIJA MEJ: U redu, u redu. Gospodo Uerc-Reclaf, zaista moramo da ubrzamo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Već ste rekli da je plan kasnije izmenjen, modifikovan i reduciran na neke delove Hrvatske. Znate li na čemu su

se temeljile ove izmene? Da li je do njih došlo zbog otpora hrvatskih snaga ili nečeg drugog, ako znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bila su dva razloga. Prvi i glavni je otpor hrvatskih snaga. Drugi razlog je nemogućnost jedinica JNA da to realiziraju zbog toga što nisu mogli napraviti mobilizaciju tamo gdje su trebali napraviti mobilizaciju, znači popunu jedinica. Nisu imali dovoljno snaga. I treći, koliko je on bitan, to je pritisak međunarodne javnosti da se prekine rat.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pomenuli ste da su organi bezbednosti JNA bili angažovani na naoružavanju hrvatskih Srba. Ko je to radio? Koji deo organa bezbednosti i kako to znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja znam da je to činio Drugi detašman kontraobavještajne grupe, to je dio jedan koji je bazirao u Zagrebu, u zgradi gdje sam i ja radio. To sam čuo od jednog čovjeka iz tog detašmana.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Od koga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Konkretno od tada potpukovnika Martić Mirka koji je bio načelnik toga detašmana a kasnije po dolasku u Hrvatsku vojsku od gospodina, tada bojnika, Hodak Slavka koji je bio na aerodromu Bihać i bojnika Rakarić Stjepana koji je bio pripadnik toga drugog detašmana kontraobavještajne grupe. Drugo znam da su tokom proljeća 1991. godine, dvojica pripadnika organa bezbjednosti, jedan od njih je potpukovnik Smiljanić iz Pete vojne oblasti od strane hrvatske policije uhvaćeni u Istočnoj Slavoniji sa kamionom lakog naoružanja koga su djelili srpskom stanovništvu u tim selima. To je pisala hrvatska štampa u to vrijeme.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada govorite o naoružavanju hrvatskih Srba, koje vremensko razdoblje imate na umu? Kada su to naime radili organi bezbjednosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bila jesen 1990. godine, proljeće 1991. godine. Da li je to kasnije činjeno, to ne znam, ali za ovo vrijeme garantiram.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A u kojim područjima se to događalo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ovaj drugi detašman kontraobavještajne grupe je bio zadužen za rejon Banije, Korduna i Bihačke krajine, bihačkog djela, srpska sela oko Bihaća, a za ovaj dio u Istočnoj Slavoniji je očito Peta vojna oblast bila sa sjedištem u Zagrebu zadužena.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pomenuli ste da je Mirko Martić bio na čelu ove organizacije drugog detašmana Kontraobaveštajne grupe i da je on to radio. Da li je on u tom smislu primio neka naređenja ili je to radio nasumično?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, on je usmeno dobio zapovjed od svoga pretpostavljenog, pukovnika Rakočevića. Da li i ljudi iznad Rakočevića u službi su to znali, ja o tome ne znam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su organi bezbednosti imali vlastita skladišta oružja, odnosno, da li su imali svoje oružje uskladišteno ili su ga dobijali od drugih delova JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Služba bezbednosti nije imala svoja skladišta. Skladišta su bila pod vojnim zapovjednicima i ovaj drugi detašman kontraobaveštajne grupe je koristio skladište sa aerodroma Bihać, iz rejonu aerodroma Bihać za naoružavanje ove strukture o kojoj sam govorio.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da je njima bila potrebna saradnja vojnih komandanata koji su bili zaduženi za magacine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, bila je potrebna suradnja i vjerovatno su oni kod tog komandanta naišli na pozitivno mišljenje o toj akciji i dobili naoružanje. Da li je i njemu nekom linijom zapovjeđeno, ja to ne znam, vjerovatno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Što se tiče bihaćkog aerodroma i baze JNA tamo, da li ste imali informacije da je tamo neki pritvorski centar?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, u jednom ...

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Imao sam informacije. To je u selu Baljevac u neposrednoj blizini aerodroma Bihać, mogli bi reć' skoro u krugu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možete li ukratko da nam kažete nešto o sudbini sveštenika Josipa Bogovića i kako ste ga vi sreli?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Josip Bogović je bio župnik u obližnjoj župi do aerodroma Bihać, sela Drežni grad i on je uhapšen od strane organa sigurnosti JNA negdje u devetom mjesecu 1991. godine, jer je bio autoritativan u tom kraju i otpremljen u taj prihvatni centar na aerodromu Bihać, da

bi nakon nekog vremena bio otpremljen na aerodrom Batajnicu i zadržan u zatvoru, pritvoru nekoliko mjeseci. Ispitivan i maltretiran.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi razgovarali sa tom osobom, obavili sa njim službeni razgovor ili ste kasnije, posle njegovog oslobađanja razgovarali sa njim ili ste učestvovali u pokušajima da se on oslobodi?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam kao pregovarač hrvatske vlade sa JNA po saznavanju da je on uhapšen tražio na pregovorima sa generalom Rašetom da se on pusti. I kad je on pušten nakon nekoliko mjeseci, on se meni javio i sa njim sam razgovarao o tim okolnostima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste primetili na njemu neke fizičke ili psihičke znake njegovog prethodnog zatvaranja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Taj čovjek je bio psihički slomljen i bio je psihički bolesnik. Vjerujem da su te okolnosti bitno uticale na takvo njegovo stanje. Ja fizičke povrede tada nisam vidio niti sam ga pregledavao.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Već ste ranije napomenuli da ste bili pregovarač u pregovorima sa generalom Rašetom. Da li ste vi zapravo 1991. godine bili jedan od glavnih pregovarača sa hrvatske strane u pregovorima sa JNA i sa Posmatračkom misijom Evropske zajednice?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Od predsjednika republike ovlašteni pregovarač sa JNA o njihovom povlačenju iz Republike Hrvatske.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kada su počeli pregovori?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pregovori su počeli 8. oktobra 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A gde su se održavali i koliko često?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pregovori su se održavali u hotelu "I" u Zagrebu uz posredovanje promatrača Evropske zajednice, a održavali su se svakodnevno i to do konca 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je general Rašete bio glavni pregovarač u ime JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Do konca 1991. godine je.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ko je bio njegov pretpostavljeni?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Njegov pretpostavljeni u formalnom smislu je bio zapovjednik Pete vojne oblasti, general-pukovnik Života Avramović, koji je bio zapovjednik u Zagrebu. U vrijeme pregovora već povučen sa svojim zapovjedništvom na, u rejon Slunja. A konzultant u vrijeme pregovora mu je bio najčešće admiral Brovet, jer mu je on davao stavove i djelom general Adžić.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li to znači da je general Rašeta često kontaktirao sa Generalštabom JNA u Beogradu, to jest sa generalima Adžićem ili Brovetom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: On je najčešće kontaktirao i tražio stavove od admirala Broveta i vrlo često je to, dnevno po nekoliko puta, a skoro svaki dan.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kako to znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Zato što smo sjedili preko puta stola i kad god sam ja inzistirao na nečem, dolazilo je do prekida razgovora, on je odlazio u susjednu sobu, ostvario telefonsku vezu sa Brovetom, Adžićem i vraćao se sa stavom, da bi često puta rekao, pominjao ta imena sa kojima je razgovarao.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je on bio u kontaktu sa generalom Životom Panićem takođe?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sigurno je jednom prilikom bio u kontaktu sa Životom Panićem a to je slučaj opsade Vukovara i granatiranja bolnice u Vukovaru, što sam ja protestirao i tražio obustavljanje toga, da bi on nakon konzultacije došao i saopćio da je razgovarao sa generalom Životom Panićem, komandantom beogradske vojne oblasti koji je na osmatračnici kod Vukovara i rekao mu je da hrvatska strana laže, da se ne gađa bolnica...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, slušajte pitanja, molim vas. Sad prelazimo na Vukovar, je li tako?

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Jeste, zapravo prolazimo dokumente koji počinju sa tabulatorom 8. To su dokumenti koji se odnose na obaveštenje kada su ulagane žalbe i kakve su bile reakcije. To je zapravo kraj našeg rezimea: "Pripreme svedočenja", podnaslov je "Pregovori između Hr-

vata i JNA u vezi sa Vukovarom". Pre svega htela bih, niste još pomenuli kog datuma je Panić, prema onome što ste čuli, bio u Vukovaru kada je bilo granatiranje bolnice?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bilo u desetom mjesecu 1991. godine, negdje u trećoj dekadi. Ja imam u svom dnevniku zapisano kada je to, ali ne sjećam se sad tačno datuma.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pre svega, molim vas, pogledajte tabulator 8. To je memorandum od 8. oktobra 1991. godine. To je prvobitni, početni sporazum.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U tački 1 ovog memoranduma predviđa se opšti prekid vatre. Da li su tome usledili dalji prekidi vatre koji su dogovoreni tokom pregovora?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U tački 3 pominje se istovremeno ukiđanje blokade i povlačenje JNA. Koliko je meseci to trajalo i koje su bile glavne prepreke sa vaše strane?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Pregovori i povlačenje JNA je trajalo do, u globalu, do kraja 1991. godine ali su još neke manje jedinice sa otoka Visa i Lastova odlazile i početkom 1992. godine. Glavni problem u tom je bilo što su postrojbe JNA htjele odvesti sve naoružanje i opremu za čega im je trebalo dodatna transportna sredstva. Tu smo najviše otezali u pregovorima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je hrvatska strana, takođe, imala neke posebne zahteve u vezi redosleda povlačenja čemu se protivila JNA? I u čemu se sastojao problem?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam insistirao na dvije tačke. Prvo, da se povuku postrojbe JNA koje nisu imale mirnodopske garnizone u Hrvatskoj, znači dovedene za ciljeve rata i drugo, inzistirao sam da predmet razgovora bude povlačenje svih postrojbi JNA sa prostora cijele Jugoslavije, ovaj cijele Hrvatske, ne samo onog djela koji je kontrolirala hrvatska vlast.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sada ću da vam postavim nekoliko pitanja u vezi sa protestima tokom pregovora. Da li ste vi uložili protest

zbog delovanja JNA ili drugih srpskih snaga tokom tih meseci što su trajali pregovori?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Svakodnevno i više puta u toku dana sam ulagao.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Šta bi radila, kako bi reagovala posmatračka misija Evropske zajednice u takvim slučajevima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Protesti su bili i pismeni i usmeni. Evropska promatračka misija je u tim trenucima tražila odgovor od strane predstavnika JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: I kako bi reagovao Rašeta? Šta bi on radio tada?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Najčešće bi govorio da nije istinit protest hrvatske strane nego da je obrnuto događanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sad želim da pređemo na neke dokumente koji se tiču tih protesta. Prvi je pod tabulatorom 9, odnosi se na granatiranje Dubrovnika i to je jedno pismo koje ste vi napisali Posmatračkoj misiji Evropske zajednice 24. oktobra 1991. godine. Da li Dubrovnik u to vreme granatiran i šta se desilo posle vašeg pismenog protesta?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ovo je moj protest. Dubrovnik je granatiran u to vrijeme i posle toga je odgovor Rašete, koliko se sjećam, bio da to nije tačno, da hrvatske snage fingiraju napade, posebno u staru zaštićenu jezgru Dubrovnika.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći dokument je jedan od ranije uvedenih dokaznih predmeta, to znači da je u zelenom svežnju. To je broj 330, tabulator 12. Ministar Ivan Vekić piše komisiji za kontrolu primirja u SFRJ u vezi napada u region Osijeka. Da li znate kakav je bio odgovor na ovaj protest? Tačnije, ovo je zahtev za hitnu intervenciju.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam kakav je bio odgovor, ali znam da su ova sela nakon dva mjeseca bila okupirana.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi ikad protestvovali protiv nekih proterivanja Hrvata?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno. To je bilo svakodnevno u toku 1991. godine.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: I kako bi odgovarao i reagovao general Rašeta?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Govoreći da će on vidit o čemu se radi, da se ljudi dobrovoljno iseljavaju i da nema nikakvih pritisaka.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Prema informaciji koja je vama bila dostupna, da li je to odgovaralo realnom stanju stvari?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prije svega, taktika poznata u Istočnoj Slavoniji, prije nego što budu napadnuta, žestoko granatirana i ljudi su pod tim pritiskom se iseljavali ispred fronta a na okupiranim teritorijama su bili stalni pritisci novih vlasti, srpskih, na iseljavanje hrvatskog stanovništva koje je i realizirano.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Molim da se sada pred svedoka stavi dokument, tačnije, dokumenti pod tabulatorima od 10 do 17 koji se svi tiču Vukovara. Kao što se vidi, situacija u Vukovaru je predmet diskusija od samog početka, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kao što vidimo, ako pogledamo tabulator 10, dokument je datiran 12. oktobra 1991. godine, to je vaše pismo posmatračkoj misiji Evropske zajednici i tiče se ranjenika u Vukovaru. Da li je to bio stalni problem koji je stalno pokretan u prgovorima sa generalom Rašetom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bio stalni problem i najveći dio pregovora je zauzeo problem Vukovara, a posebno ranjenika i bolesnika iz vukovarske bolnice.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Tabulator 11, to je pismo od oktobra, od 18. oktobra 1991. godine, napisao ga je general Tus, takođe se govori o artiljerijskim napadima i ranjenicima. Da li je ovo autentično pismo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jeste. To je autentično.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći je tabulator 12. Ovde vidimo dokument koji se tiče jednog predloga od 17. novembra 1991. godine. Da li je ovo ono o čemu ste se dogovorili u vezi evakuacije ranjenika iz vukovarske bolnice?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: U vrijeme neposredno pred okupaciju Vukovara je glavne pregovore o evakuaciji započeo vodit' ministar zdravstva, doktor Andrija Hebrang i ovog se dokumenta sjećam, taj dokument je postojao u to vrijeme.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dogovoreno je da se evakuacija obavi dogovorenom maršutom 17. novembra. Ako pogledate dokument pod tabulatorom 13, ovde vidimo da je 18. novembra potpisan sporazum o toj evakuaciji. Možete li nam reći ko je potpisao taj sporazum?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ovaj sporazum sa hrvatske strane potpisao je doktor Andrija Hebrang, a sa strane JNA general Andrija Rašeta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Pod tačkom 6 ovog sporazma piše: "Republika Hrvatska i JNA će priznati neutralnost vukovarske bolnice za vreme trajanja evakuacije". Da li je JNA to ispoštovala?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To JNA nije ispoštovala kao što se to potpuno i danas vidi.

SUDIJA MEJ: Mi smo o tome čuli svedočenja, a mislim i da smo ovaj dokument već uveli u dokazni materijal. Ako pogledate dokazni materijal, dokazi koji su uvedeni putem doktorke Bosanac, mislim da smo ovaj dokument već prošli kada je ona svedočila. Sigurno smo ga ranije videli.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Sledeći dokument pod tabulatorom 14 je jedan dokument koji se tiče predloga generala Rašete od 21. novembra i tu se govori o jednom usmenom dogovoru koji je postignut 20. Da li vi znate nešto o tome?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Znam.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ako okrenete sada tabulator 15, to je vaše pismo upućeno Rašeti, tiče se isto tog usmenog sporazuma i ovde se na jednom mestu kaže da će prebacivanje ranjenih i bolesnih da se obavi preko bosanske Rače, to već znamo, ne treba o tome da razgovaramo. Znamo da su samo neki stigli do ovog odredišta. Šta ste uradili kad ste primetili da su samo neki od bolesnih i ranjenih, zapravo, stigli na to mesto?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Svakodnevno je energično protestirano kod strane JNA, preko generala Rašete, da se preostali ranjenici i oni koji su evakuirani upute tim putem ili nekim drugim putem na hrvatsku stranu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakav je bio odgovor? Šta je rečeno?
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Odgovor je bio, “ne znamo gdje su”, “biće”, “čekajte”, “organizirat ćemo”, uglavnom sve manje-više neodređeno. A mi nismo imali mogućnosti prisiliti ih na drugačije ponašanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Onda imamo tabulatore 16 i 17, to su pisma doktora Granića i ministra Hebranga. To su upiti gde se nalaze ranjenici, gde su ti nestali ljudi. Da li vam je JNA dala informaciju ili ste na drugi način saznali?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nisam razumio pitanje.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste ikada dobili zvanični odgovor od JNA o tome šta se dogodilo sa nestalim ljudima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Nikad nismo dobili službeni pisani odgovor od JNA, čak ni usmjereni.

SUDIJA MEJ: Gospođo Uerc-Reclaf, prošlo je vreme za pauzu. Da li bi sad bio zgodan trenutak?

TUŽILAC UERC RECLAF: Vukovar smo prošli. Sad bih htela da pređemo na drugu temu: “Proterivanje ljudi i uložene žalbe tim povodom” i ukratko ću govoriti o Saborskom sa ovim svedokom.

SUDIJA MEJ: U redu. Onda idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Da, gospođo Uerc-Reclaf, izvolite, nastavite.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Hvala, časni Sude. Gospodine generale, dokument pod tabulatorom 18 je informacija o jednom sastanku između šefa Posmatračke misije Evropske zajednice i ministra Granića od 15. januara 1992. godine. Vi se tu navodite kao učesnik ovih razgovora. Da li je to bio jedan pripremni sastanak za buduće pregovore sa Rašetom?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno. Po završetku razgovora je, u Zagrebu su razgovori otvoreni kasnije u Mađarskoj i to je bio jedan od dogovora sa Evropskom misijom za takve sastanke.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dokument je na engleskom, ali vi ste imali prilike da ga pogledate sa prevodiocem za vreme priprema za vaše svedočenje, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U tački 4 ove informacije se navode hrvatski prioriteti za predstojeće pregovore. Pod (A) stoji: "Zaustaviti proces zastrašivanja Hrvata i proterivanje istih iz njihovih domova u područjima pod kontrolom JNA. Isto tako zaustaviti dolazak srpskih kolona na njihovo mesto". Recite nam na koje se ovo područje odnosi, odnosno kada i gde se ovo događalo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na svim okupiranim prostorima je dolazilo do iseljavanja, znači i u istočnom i manje u zapadnom djelu, jer je ono prije toga već očišćeno od Hrvata i u sjevernom sektoru i u južnom sektoru. A prije svega u istočnom je najviše takvih slučajeva bilo.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Znači, u Istočnoj Slavoniji?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Dokument pod tabulatorom 19 je jedno pismo, zapravo faks, kako vidimo iz originala, od 15. marta 1992. godine. Da li je to još jedan primer ovakvog tipa ponašanja, u ovom slučaju u selu Bokšić?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je ovo vaš rukopis na ovom dokumentu, ovaj dodatak u rukopisu: "Tražio sam hitno upućivanje Promatračke misije Evropske zajednice iz Beograda u cilju zaštite pučanstva," i tako dalje? Da li je ovo vaš rukopis?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Je, to je moj rukopis.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li su posmatrači Evropske zajednice imali pristup tom području i da li su mogli zaustaviti ono šta se onde događalo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Oni su trebali imati pristup iz Beograda, iz Zagreba nisu imali, znam, i mogli su intrvenirat'. Da li su mogli zaustavit'? Očito ne, jer je to nastavljeno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Koliko se to dugo nastavilo u svim tim područjima?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Negdje do kraja 1993. godine su svi prostori koje su zaposjeli Srbi očišćeni od drugih nacionalnosti. Ostali su neki starci u svojim kućama.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: I dokument pod tabulatorom 20, izveštaj, odnosno rezime o čitavom nizu sastanaka koji su održani 20. marta 1992. godine ili oko tog datuma, između predstavnika međunarodne zajednice i Hrvata. U stavu 4 navodi se da ste i vi učestvovali u tim razgovorima, zajedno sa gospodinom Ramljakom, ambasadorom Salguerom i češkim konzulom. Da li se sećate toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se, bilo je niz takvih sastanaka.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U dokumentu se govori o proterivanju stanovništva i pitanjima sa tim u vezi. U paragrafu dva stoji sledeće, prvo se govori o proterivanju 61 osobe iz Tovarnika i Njemaca. O kojim ljudima je reč? Koje etničke pripadnosti su bili ljudi koji su proterani?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Otuda su protjerani iz Njemaca, Hrvati, jer su oni preko 95 posto bili pripadnici Njemaca prije rata, a iz Tovarnika i iz drugih sela Istočne Slavonije su protjerivane i druge nacionalnosti, konkretno Slovaci i Mađari, Česi kojih u tim selima ima dosta.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Htela bih da vam nešto citiram u vezi drugih narodnosti. Ovde se kaže: "Češki konzul je 27. marta oštro protestovao, izrazio pritužbe zbog proterivanja Čeha iz Iloka. Ramljak je, tražeći hitno sastanak sa Posmatračkom misijom Evropske zajednice, vrlo oštro upozorio da se takva praksa razvila u zaštićenim zonama Ujedinjenih nacija. Kako bi se sprovelo etničko čišćenje, proteruju se ne samo Hrvati, već i Česi, Mađari, Ukrajinci i Rusini, pre razmeštaja UNPROFOR-a". Kada se ovo događalo i da li ste vi znali za ovo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ovo se događalo u tom vremenu. To su bili što pojedinačni slučajevi, što masovnije. Ljudi su se javljali, dolazili ili dovoženi do linije razdvajanja na hrvatsku stranu.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: U istom paragrafu stoji i sledeće: "Najugroženija područja su trenutno središnja Dalmacija, Istočna Sla-

vonija i područje Iloka". Da li se to poklapa sa vašim sećanjima u vezi tih područja?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poklapa se.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A sada druga tema. Upućujem vas na jednu geografsku kartu u vezi napada na Saborsko. U svrhu identifikacije sa jednim drugim svedokom, to je dokazni predmet 326, tabulator 9. Svedok koji je trebalo da se posluži ovim dokumentom, nije bio u stanju da pruži objašnjenja, pa ću ja da zamolim generala da nam pomogne. Recite nam prvo, da li vam je bilo poznato što se događalo u Saborskom u novembru 1991. godine?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bilo mi je poznato, jer su iz Saborskog, predsjednik mjesne zajednice vrlo često se do tada javljao meni da pomognem u otklanjanju pritiska na Saborsko i u naoružavanju Saborskog da bi se oni mogli sami obraniti.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je ovo karta JNA, prema vašem iskustvu sa ovakvim kartama?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na ovoj karti ne piše, što je uobičajeno, da ima potpis i koji je rang zapovjednika, ali ovakve karte su rađene u planiranju napadne operacije. To je karta ranga brigade a iz ovoga što se ovdje da vidit, ispada da je to karta zapovjednika Pete partizanske brigade koja je bila stacionirana na tom prostoru.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Peta partizanska brigada je brigada JNA? Kakva je to zapravo brigada, partizanska brigada?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Partizanske brigade su bile predviđene u mobilizacijskom ustroju bivše JNA i bile su pod zapovjedanjem postrojbi JNA a popunjavane su od strane lokalnog stanovništva koje je imalo obavezu služiti svoje obaveze u obrani u toj brigadi, takvim brigadama. Ona je predviđena, partizanske brigade, za lokalnu teritoriju i ne upućuje se na druge prostore, naoružana je lakim naoružanjem i može čuvat prostor i radit' manje napadne operacije.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Oznake crvenom bojom su srpski pokreti, a šta su plave oznake?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Oznake crvenom bojom su JNA i Srbi, a oznake plavom bojom su hrvatske snage na tom prostoru.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li je ovo plan napada na Saborsko i još dva sela, Poljanac i ja sad ne mogu da pročitam ovo drugo?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li ste vi u pravu kada govorite o prisustvu hrvatske vojske tamo? Da li je bilo Hrvatske vojske u tom području ili su to možda jedinice policije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tu je bila jedinica policije i samoorganizirano stanovništvo Saborskog, pa sve do Sertić poljane, to je od Saborskog jugoistočno prema Plitvičkim jezerima.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Možete li na ovoj karti da vidite koje jedinice učestvuju na srpskoj strani?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Prvo, rekao sam da je to Peta partizanska brigada, njena karta, da je tu od njene strane očito formirana taktička grupa, koja se ovdje naziva taktička grupa 2, da je u Plaškom koje je bilo zaposjednuto od srpskih snaga tada već bila četa teritorijalne obrane, da je ovdje u rejonu Ogrizovići, sjeverozapadno od Ličke Jasenice i Saborskog bila Druga oklopna bojna i da su bile u ostalim središtima i da su bile još neke manje postrojbe. Isto tako, iz strukture dejstva, kako je ovde navedeno na lijevoj strani, vidi se da su imali podršku avijacije od 8.40 do 9.10, znači pola sata podrška avijacije. Pretpostavljam da je to sa aerodroma Bihać, jer je on tada bio borbeno aktivan i zrakoplovi su bazirali na aerodromu Bihać. Isto tako, vidi se da je planirana i artiljerijska priprema i artiljerijska podrška. U tu svrhu je artiljerijska grupa haubica 122 milimetara, to je relativno veliki kalibar, iz rejona Plitvičkih jezera postavljena. Znači, to nije akcija samo teritorijalaca na tom prostoru, nego je to akcija partizanske brigade i legalnih jedinica JNA.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Kakva je bila odbrana? Pomenuli ste policiju i lokalno stanovništvo koje se tamo branilo. Koliko ih je bilo i kakvu vrstu oružja su imali?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sada nemam točan podatak ali ih je bilo maksimalno 100 naoružanih ljudi u Saborskom i u ovim selima oko, naoružani lakim naoružanjem, a to su puške. I ovdje se u prikazu ne vidi, izuzev nekih blokada na putevima od hrvatskih strana, niti da su oni, napadači, planirali, predvidjeli da ovde ima nekih težih artiljerijskih oruđa.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: A znate li da li je ovaj plan zaista i sproveden ovako kako ovde stoji?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, ovaj plan je i realiziran i Saborsko je pod pritiskom iseljeno, odnosno, zauzeto i poslje toga potpuno sruanjeno sa zemljom.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Da li znate jesu li pripadnici odbrane pobjegli za vreme vazdušnog ili artiljerijskog napada koji je prethodio pešadijskom napadu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Najveći dio je stanovništva pobjegao, a branitelji su se povukli pred nadmoćnim napadačem.

SUDIJA MEJ: Gospođo Uerc-Reclaf, recite nam, molim vas, odakle ovaj plan?

TUŽILAC UERC RECLAF - PITANJE: Od hrvatske Vlade, oni su, naime, ovaj plan zaplenili zajedno sa još nekim dokumentima. Gospodine generale, da li je vama bila poznata ova činjenica, naime znate da je ovaj dokument zaplenjen?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ne znam za ovaj, ali znam da je puno dokumenata poslije "Oluje" zaplenjeno.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Rekli ste da je selo sruanjeno sa zemljom nakon napada. Da li se isto dogodilo i sa drugim selima u tom području otprilike u isto vreme, ako znate?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Manje-više sva hrvatska sela na ovom prostoru su iseljena i poslje toga kuće i objekti devastirani. Tu je relativno malo hrvatskih sela na potezu od Plitvica ka Saborskom, ali ih je bilo na ovom potezu od Plitvica ka Slunju. Ali to pitanje njih, njihova okupacija je prije toga, izuzev Slunja, realizirana. Mislim na sela Aganac, Drežni grad i Rakovicu.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude ...

SUDIJA KVON: Generale Agotić, jesam li u pravu ako zaključujem da se na ovoj karti govori i o žrtvama u ovoj operaciji?

SVEDOK AGOTIĆ: Ja ne mogu garantirati da li je to predviđanje gubitaka ili su to bili realni gubici, ovo što u dnu piše.

SUDIJA KVON: Da, upravo me to zanimalo. Ovde kaže prema legendi koju smo ranije dobili: crveno - tri ranjena, plavo - 315, otprilike. Da li je to tačno? Sobzirom na to, da li je ovo prije izveštaj, a ne plan, ako imate neke opaske u vezi stim?

SVEDOK AGOTIĆ: To je prije plan, jer se ovih 315 može odnositi na broj stanovnika u Saborskom, uključujući i one koji su bili naoružani.

SUDIJA KVON: Možete li da nam pojasnite značenje crveni i plavi. Crveni - tri ranjena, odnosno ta boja, plavi - 315. Dakle, 315 može da bude i broj stanovnika prema vašoj proceni.

SVEDOK AGOTIĆ: Tačno i realna procjena je da su na srpskoj strani bila tri ranjena jer je nesrazmjer u naoružanju bio. A ovih 315 su iseljeni iz Saborskog jer je otprilike toliko stanovnika bilo u njemu.

SUDIJA KVON: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF – PITANJE: Ja imam takođe jedno pitanje u ovom kontekstu. Na ovakvoj jednoj vojnoj karti kada se razrađuje ovakav plan, da li se dodaje jedan deo koji sadrži procene o mogućim žrtvama na obe strane?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To se piše u zapovjedi koja je, karta je pratni dokument zapovjedi i sastavni dio zapovjedi koja se izdaje pismeno. I jedna od točaka je pretpostavljeni gubici. Tu pisanu zapovjed mi nemamo, samo kartu.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, ovim se završavaju pitanja Tužilaštva.

SUDIJA MEJ: Hvala.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, odustala sam od druge karte, jer nije bila od ključne važnosti, a nismo imali dovoljno vremena. To je karta Slunja.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Miloševiću.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste davali veoma precizne i jasne odgovore. Ja se nadam da ćemo moći vrlo efikasno da iskoristimo vreme. Najpre bih želeo da razjasnimo samo nekoliko stvari koje ste pred kraj vaših objašnjenja dali u glavnom ispitivanju. Naime reč je o planu JNA za očuvanje Jugoslavije po svaku cenu. O tome ste govorili, je l' tako? Ja sam shvatio da ste vi opisali operacije koje je JNA planirala tako da cela Hrvatska bude stavljena pod kontrolu JNA, odnosno da se snage postave na granicu prema Sloveniji. A to je bio onaj prvi plan. Shvatio sam da opisujete da je to bio prvi plan da se razradi, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zatim ste objašnjavali kako je trebalo da bude ostvarivan taj plan i pomenuli ste depešu 1991. godine u kojoj je to bilo razrađeno, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na žalost, mi tu depešu nemamo, je l' tako? Ali vi znate njenu sadržinu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je, ali se ona sigurno nalazi u arhivi JNA.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Verovatno je možemo dobiti. Nadam se da tu i nema, nema nekog velikog spora. Vi u kontekstu zadatka koji je tom depešom preciziran govorite o dovođenju snaga JNA iz raznih pravca. Ja bih želeo, sobzirom da ste vi general, dakle vojni stručnjak, da neke stvari koje su ovde u nekim drugim svedočenjima dosta konfuzno objašnjene objasnite. Dakle, nije sporno da je postojao plan JNA da stane na granicu sa Slovenijom da bi se očuvala SFRJ bez Slovenije, uključujući, dakle Hrvatsku. E sada, kada vi govorite o pravcima prilaženja i o presecanju teritorije, nije reč o uspostavljanju nikakvih granica, koliko ja razumem, nego o presecanju teritorije u funkciji dovođenja jedinica radi ispunjenje ovog zadatka, ostajanje cele Hrvatske unutar Jugoslavije i zaposedanje granice prema Sloveniji, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Djelomično je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, prema tom prvom planu, radilo se o nameri JNA da zadrži Hrvatsku u okviru integralne teritorije SFRJ bez Slovenije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I u tom smislu, ovo što pominjete, dovođenje snaga iz pravca Bihaća, iz pravca Knina, iz pravca doline Neretve, iz, sa područja Crne Gore, Srbije i tako dalje, te jedinice su u funkciji ostvarenja tog plana o kome ste govorili, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, ta presecanja su pravci prilaženja trupa i zauzimanje određenih strateških pozicija u funkciji tog celovitog plana zadržavanja Hrvatske u granicama SFRJ, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Djelimično je to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, vi govorite posle toga, pošto taj plan očigledno nije uspeo iz razloga koje ste vi objašnjavali, da je zadatak reduciran, je l' tako, generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Drugi stepen na koji se zadatak reducirao bio je postavljnje jedinica na ovaj pravac koji ste rekli Virovitica - Karovac - Karlobag, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda posle toga, treći stepen daljeg reduciranja, povlačenje snaga u okvire onih teritorija gde su većinski živeli Srbi, odnosno teritorija gde stanovništvo nije smatralo JNA neprijateljskom vojskom, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, mislim, konačno iz vaših objašnjenja i prvi put ovde evo za ovih godinu i po dana, koliko traje, vidi se dakle da je ovde reč o vojnim operacijama, a ne o bilo kakvoj državnoj granici Virovitica - Karlovac - Karlobag, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Djelimično je tako. To je gdje vojska stupi, tu je granica bila, trebala bit'.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ali ovde je reč o planu koji je sa jedne strane imala JNA, a sa druge strane imala, imale hrvatske oružane snage.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Točno, to su dva suprotstavljena plana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Dva suprotstavljena plana. Vi sve vreme vašeg današnjeg svedočenja uvek govorite o jednoj strani koju čini JNA i drugoj strani koju čine oružane snage Hrvatske. Je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li igde tu ima Srbije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da li ima, ja to ne znam, ja govorim o stanju na terenu koje je tada bilo. Ko je iza toga stojao, to je stvar dokazivanja drugih. Ja kao vojnik sam tako vidio i tako prenosim stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, zbog toga je, ja mislim, vaše svedočenje veoma korisno, jer ste vi kao vojnik i ne samo kao vojnik, nego čovek koji je komandovao vojskom, a drugo, koji je bio glavni pregovarač, na drugoj strani ste takođe imali JNA, kao stranu sa kojom pregovarate.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sve vreme.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A što se političkog rukovodstva tiče, vi ste govorili o učešću predsednika Tuđmana na sastancima Predsedništva SFRJ i aktivnostima koje su paralelno bile ovim aktivnostima o kojima ste vi svedočili, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada ću nastojati da idemo, da idemo nekim redom što je moguće efikasnije. Jeste li vi od početka, generale, podržavali ideju o nezavisnoj hrvatskoj državi izvan okvira Jugoslavije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Na koji početak mislite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, mislim od kad ste vi podržavali tu ideju, da preciziram svoje pitanje, pošto ste vi bili oficir JNA?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Podržavao sam je od onog trenutka od kada je rat na prostoru Hrvatske započeo i kada sam vidio da je to jedino rješenje, samostalna Republika Hrvatska, kao i uostalom sve ostale republike Hrvatske, republike bivše Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, pošto ste maločas opisivali nastojanja JNA, vi ste u JNA dostigli najviši oficirski čin, pukovnika, je l' tako? Vama je bilo poznato da je osnovni zadatak JNA bio očuvanje integriteta Jugoslavije, je li tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali vi ste, kao oficir JNA u to vreme, ipak u jednom trenutku promenili svoj stav i smatrali da to ne treba da se održi i da treba stvoriti samostalne države.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, to nije bio trenutak, to je bio proces, ja sam od 1989. godine vrlo intenzivno pisao generalu Veljku Kadijeviću, kao prvom čovjeku bivše JNA, što službeno kao načelnik bezbjednosti, što privatno, koje ja ne znam da li je on dobio, jer nikad odgovor ja nisam dobio i ispoljavao zabrinutost za razvoj stanja sa svoje razine. Vidio sam da odnosi idu na konflikt na prostoru bivše Jugoslavije i vidio sam da JNA u tom konfliktu, u sprečavanju konflikta, preciznije rečeno, može odigrati puno značajnije i efikasnije svoju ulogu. A mogla je odigrati da nije stala na nijednu stranu, nego da je tražila miran, ili rekonstrukciju Jugoslavije ili miran razlaz. Kad ona to više, jer su propale šanse, stavila se je na jednu stranu, ja garantiram na srpsku, tada sam ja izgubio nadu u JNA, a to je bio i rat u Sloveniji a potom u Hrvatskoj. To je, znači, bio proces, nikako trenutak kada sam ja promjenio mišljenje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali pre ove vaše nove karijere, čitav ste život praktično proveli kao jugoslovenski oficir. Višu vojnu akademiju, kako vidim iz vaše izjave, završili ste u Beogradu. Praktično ste završili sve visoke vojne škole.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: I ratnu školu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ratnu školu, kao najvišu vojnu školu?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U kojoj se školuju generali. Pa pretpostavljam da ste i svoje zadatke u JNA izvršavali dobro i savesno čim ste napredovali i u pogledu čina, a i u pogledu vrlo odgovornog mesta organa bezbednosti Petog vazduhoplovnog korpusa, na kojem ste ostali do 2. marta 1991. godine, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste praktično najveći deo svoje karijere u JNA proveli na poslovima koji su se ticali vojne bezbednosti?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kao stručnjak, recite mi da li se za oficire koji obavljaju poslove iz ovog domena, iz ovog domena vojne bezbednosti postavljaju ljudi od posebne sposobnosti i poverenja? To su neki kriterijumi, uz, naravno, odgovarajuće vojne škole i sve drugo što prati i ostale oficire JNA.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je vaša osnovna dužnost, kao načelnika komande bezbednosti Petog korpusa bila zaštita jedinica korpusa, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta se sve podrazumeva pod tom zaštitom? Pretpostavljam da vi sami cenite da ste uspešno obavljali taj zadatak, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na drugoj strani vaše izjave u pasusu 6 navodite da je u stvari, cela ta uprava bezbednosti, ne morate čak ni da gledate, setičete se, ne, neću ja ništa da vas tu, ni u kakvu klopku pitanjima uvlačim, samo da neke stvari razjasnimo. Dakle, vi ste pobrojali neutralisanja stranih obavestajnih službi, kao jedan zadatak, onda neutralizovanje delovanja ekstremista iz emigracijskih krugova i neutralizovanje domaćih ili unutrašnjih neprijatelja, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su bili zadaci i vi o njima govorite. Recite mi na kom ste području od ova tri vi bili najviše angažovani?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Služba je od 1971. do 1991. godine najviše sa sedamdesetak posto kapaciteta radila na unutrašnjem neprijatelju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je JNA kao jedina legalna oružana snaga SFRJ bila protiv svakog nacionalizma?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jedno vrijeme da, u ono vrijeme dok sam ja bio u službi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi kažete da je situacija u SFRJ posle Titove smrti postala daleko složenija, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li to znači da je neposredno posle njegove smrti došlo do narastanja raznih secesionističkih, separatističkih i drugih pokreta sa elementima nacionalnog ekstremizma, šovinizma koji su na ovaj ili onaj način ugrožavali integritet Jugoslavije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je Uprava bezbednosti pažljivo pratila sve takve aktivnosti bez obzira sa koje strane poticali, bez obzira da li se radilo o Srbima, Hrvatima, Albancima, bilo kome?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Je jedno vrijeme, da bi kasnije promjenila stavove i nije smatrala neke nacionalizme opasnim, a druge je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kad kažete "neke nacionalizme opasnim, a druge jeste", da li mislite, smatrala je opasnim nacionalizme koji idu na rasturanje Jugoslavije?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Svi nacionalizmi su u globalu ti koji bi afirmirali svoju naciju na štetu druge, a to istovremeno dovodi do problema pa u krajnjem i rasturanja Jugoslavije. Prema tome, zavisno od vremena, služba bezbednosti i Uprava bezbednosti je poklanjala veću ili manju pažnju nekom od nacionalizama. Da li je to bilo povjesno i objektivno opravdano o tom, to je drugo pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, u to vreme posle Titove smrti, da li je sporno u stvari, najviše se izražavao u ono vreme albanski ekstremizam i nacionalizam?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Službena politika službe bezbednosti je bila da je najviše ispoljen albanski nacionalizam i ekstremizam. Da li je to objektivno tako bilo, to je drugo pitanje ali je takav službeni stav bio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li to tačno ili ne?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Za jedno vrijeme je možda i tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. Vi kažete da je vojno rukovodstvo, to govorite na strani 3 u četvrtom pasusu, ali setičete se odmah i Uprava bezbednosti predlagala da vojni obveznici sa Kosova služe vojni rok što dalje od Kosova zbog zabrinutosti da se na Kosovu nalaze naoružani vojni obveznici Albanci. To ste rekli, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad mi recite, generale, ja kao civil kad sam služio vojsku, služio sam u Zadru, na primer, zar nije tačno da je jedna uobičajena praksa u SFRJ bila da regruti iz jedne republike, na primer, služe vojsku u nekim drugim republikama, da ne služe vojsku u svom gradu, u svom kraju, u svojoj republici? Evo ja, na primer, šezdesetih godina sam služio vojsku, ja sam iz Požarevca, služio sam u Zadru. A praksa je bila da se uvek šalju širom Jugoslavije, jer je i to izražavalo neku vrstu jugoslovenskog karaktera vojske, to je bila jedna od komponenti jugoslovenskog karaktera vojske, je l' tako?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa i mnogi Hrvati su bili u vojsci u Srbiji, u Makedoniji, u Sloveniji i tako dalje.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Za ovu vašu tvrdnju koju sam pre ove konstatacije koju ste potvrdili citirao, koja se tiče Kosova, da li je jedan dodatni razlog bio upravo razbuktavanje albanskog separatizma i jedno prilično, rekao bih, surovo demonstriranje tog nacionalizma i separatizma?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je stvar za jednu malo dublju diskusiju. Naime, u nekim postrojbama JNA je bio bez obzira na broj vojnika Albanaca,

kojih je u kopненоj vojsci bilo uvek najviše zbog poznatih razloga, je bilo jako puno albanskog nacionalizma, u navodnicima, i iredentizma, kako smo to tada zvali, a u nekim koje su imale isti broj vojnika nije bilo. Šta to ukazuje? Da su neki oficiri bezbednosti, a pre svega je to bilo u drugoj polovici osamdesetih godina, na prostoru sarajevske armije, tad se tako zvala, na prostoru beogradske armije, otkrivan je veliki broj takozvanih ilegalnih grupa. Ti isti, takvi isti Albanci u drugim postrojbama gdje to nije bila politika da se ide silom na otkrivanje albanskog nacionalizma, to nije bio slučaj. To ukazuje da je tretman Albanaca bez obzira da li se oni nacionalistički organizirali ili iredentistički, ili ne, da je tretman bio primjeren političkom trenutku, da su se neprijatelji tražili među albanskim djelom. Mi smo u ostalim krajevima bivše Jugoslavije barem to tako osjećali. A imam procjenu da se to tako i pokazalo tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, generale, da li vam je poznat slučaj vojnika Keljmendija (Aziz Kelmendi), koji vi inače pominjete?
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Poznat mi je slučaj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je on uradio?
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Tada je bila varijanta da je on radio ubojstvo. Kasnija izvješća govore da to možda i nije bilo tako, da je to možda bilo i montirano. To ja do kraja ne znam, jer nisam bio u situaciji to istraživat'. Ali je slučaj Keljmendi u cijeloj JNA poslužio za hajku na Albance, i smatramo potpuno neopravdanu hajku. Možda je taj slučaj i bio, ali to je pojedinačni individualni čin jednog vojnika koji se dešava svuda, u svim vojskama i u svim organizacijama.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, a taj vojnik je pobio jedan broj svojih kolega vojnika na spavanju, čak bez ikakve prethodne svađe ili tuče ili nekakvog incidenta, jednostavno iskoristio oružje i pobio ljude oko sebe. Je li vam to poznato?
SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Je, poznato mi je. Ali moj odgovor na to je - imate desetine incidenata sada u američkoj vojsci koje "prolupani" pojedinac napravi, ne zbog nacionalizma, nego zbog svoje psihe. Zašto smo to podveli da je to zbog nacionalističkog poriva Keljmendi uradio? To je dovedeno pod sumnju da je to iskorišteno radi stvaranja psihoze opasnosti. Ja sam to tako doživio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li je, po vašem mišljenju, vojno rukovodstvo i Uprava bezbednosti gde ste vi radili bilo bezrazložno, dakle, zabrinuto za ovu pojavu, pogotovo posle tog slučaja, pojave albanskog nacionalizma?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Mislim da je bilo bezrazložno i da su pojedinci iz Uprave bezbednosti i službi bezbednosti općenito JNA iskoristili tu svoju situaciju za hajku, bespotrebno, na Albance vojnike. Primjera radi, u Petom zrakoplovnom korpusu, gdje sam ja bio načelnik bezbjednosti, nije bilo ni jedne ilegalno organizirane albanske grupe, a nikad nismo imali ispod 700-800 vojnika Albanaca, za razliku od nekih, recimo sarajevske vojne oblasti, gdje je bio gospodin Vasiljević, za razliku od nekih postrojbi na području Srbije, gdje su bili drugi načelnici koji su pronalazili na tekućoj vrpici ilegalne trojke Albanaca. I bilo im je dovoljno tri albanska imena da naprave ilegalnu grupu. Ja sam bio u toj sredini i znam da je to tako bilo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koje je to godine bilo kad ste vi bili u toj sredini?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je, ne, ne mislim na Kosovu, nego u armijskoj sredini, to je bilo 1986., 1987. i 1988. godine, kada su dolazili iz Uprave bezbednosti, konkretno pukovnik Bogdan Vujić, kao specijalista u navodnim znacima, za albansku iredentu i tražio je spisak vojnika Albanaca u postrojbi i pravio po tom spisku ilegalne grupe, ilegalne trojke. Ja sam tu bio prisutan i tim sam se metodima suprostavljao i od tada ja nisam bio ni omiljen u sustavu Uprave bezbjednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali ako kažete da je to bilo 1986. do 1988. godine, a vi bili 1991. godine bili načelnik bezbednosti Petog korpusa, ne bi se moglo reći da ste zbog nekakvog takvog stava imali neke konsekvence.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To je bio jedan od detalja koji sam imao sporenje sa svojim pretpostavljenim u službi. Drugi detalji moje vojne karijere su bili drugačije pokazivali pa sam vjerovatno stoga uspio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, recite mi, da li se vi sećate da je u stvari do narastanja tih pojava došlo odmah posle Titove smrti? 1980. godine su već demonstracije Albanaca na Kosovu, Kosovo Republika (Kosova Republike) i tako dalje, a onda dalje eskaliralo i da je to bila, to što mi sada

govorimo verovatno posledica tih događanja koje, koja nisu ni počela samo posle Titove smrti. Sećate se demonstracija iz 1965. godine i tako dalje?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Sjećam se toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ipak se ne može govoriti da li je reč o pojedinačno poremećenom čoveku koji to uradi, svakako je poremećen koji ubije te svoje drugove na spavanju, ali je ovde bilo reči o jednoj osnovanoj zabrinutosti Uprave bezbednosti. Je li to tačno ili ne, generale?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Bilo je procjena da je to iz nacionalističkih pobuda i takva procjena je bila vladajuća u strukturama JNA, pa čak i u strukturama cjelog jugoslavenskog društva. Da li je to objektivno tada tako bilo ili nije, to je sada pitanje ljudi koji su to istraživali. Ja ga sada, a i već dugo, vidim malo drugačije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada kažete u strukturama celog jugoslovenskog društva, da li se sećate koliko je istaknutih Slovenaca, Hrvata, Muslimana, Makedonaca i drugih o tome pisalo? Dakle, to nije bio nikakav proizvod nekog srpskog nacionalizma, već je to bio problem celog jugoslovenskog društva. Sećate se toga?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Da. Sjećam se. Puno se je pisalo o tome i to je bilo predmet interesa na celom prostoru bivše Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, hvala vam lepo. E sad mi recite, molim vas, zašto tvrdite da je jedan od najvećih uspeha generala Vasiljevića, suđenje oficirima, Ademiju Rahimu (Rahim Ademi) i da je to predstavljalo neku fabrikaciju, neku, kako bih rekao, nešto veštački napravljeno i da niko ne zna šta je bio razlog optužbi protiv tih lica? Evo da vam još pomognem samo, sasvim dobronamerno, vaš bivši kolega, doduše niži, niži po činu od vas, Mustafa Čandić je ovde svedočio, prilično precizno naveo o kakvom se slučaju radilo i zbog čega su ti oficiri bili optuženi.

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja sam puno, od 1991. godine na ovamo, razgovarao sa Albancima koji su bili tuženi ili sumnjičeni za albanski nacionalizam i iredentizam i potpuno sam se uvjerio, a na slučaju Rahima Ademija, više od 100 posto, ako je to moguće, da on nije bio opterećen nikakvim nacionalizmom, niti je ikakve ilegalne postupke radio da organizira vojnike, kako mu je se u optužnici stavljalo na dušu. Ja vam ponovno mogu slučajem Petog korpusa, gdje je bilo i oficira i mlađih oficira i vojnika, stotine, tamo albanskog nacionalizma i iredentizma nije bilo. I pokazalo se i

sada da u događanjima na Kosovu 1989. godine, oficiri, podoficiri i vojnici iz Petog korpusa, nisu sudjelovali na strani, ako ga sad zovemo da je to iredenta radila. Prema tome, točno je bilo da nije bilo, da nisu bili ilegalno organizirani. Prema tome, isforsiranje od strane i generala Vasiljevića i onog pomenutog Bogdana Vujića i još pojedinaca iz redova uprave bezbjednosti opasnosti od albanskog nacionalizma je imalo jednu drugačiju svrhu koja se kasnije pokazala da je ona, da je ona isto točna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je onda mogao da bude motiv, ja sam, na primer, stekao utisak, iako je general Vasiljević ovde svedočio protiv mene sedeći na toj istoj stolici, da je general Vasiljević bio general jugoslovenske, da li vi cenite da je on bio general jugoslovenske orijentacije ili je bio, ili je bio nekakav srpski nacionalista?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: Ja generala Vasiljevića vrlo visoko cjenim kao stručnjaka, kao čovjeka, u vremenu dok sam ga ja znao, ali je on 1991. godine se stavio u službu rata protiv Republike Hrvatske. Prema tome, za interes jednog naroda jugoslavenskog, i u tom smislu ja nemam visoko mišljenje o njemu. Ali u smislu profesionalnosti do tada, svaka čast.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, pa on je otkrio uvoz, ilegalni uvoz oružja koji je Špegelj radio. Pa zar mu to nije bila dužnost kao oficiru bezbednosti? Zar to nije bio ilegalni posao, zar to nije bilo protiv interesa Jugoslavije i zar to nije bio zadatak Službe bezbednosti da zaustavi, otkrije i onemogući?

SVEDOK AGOTIĆ – ODGOVOR: To mu je bio zadatak, malo je i diskutabilno da li mu je to bio zadatak ili su to trebali raditi Služba državne bezbjednosti ili sigurnosti. To je, puno dvojbe ima oko toga, to je jedno, jer po pravilu službe, organi bezbednosti JNA nisu mogli raditi van struktura JNA, a on je to radio. Drugo, kada je već to otkrio, kada je već vidio da se jedna od republika naoružava, u ovom slučaju Republika Hrvatska, trebao je pronuknut u dubinu, zbog čega se to radi i trebao je kod vojnog rukovodstva inzistirat i tražit da zauzme drugačije stavove u pogledu razrešenja jugoslavenske krize. A ja smatram da je rukovodstvo JNA, da je zauzelo drugačije stavove, Jugoslavija bi se mirno razišla i ovolike žrtve ne bi bile proizvedene.

SUDIJA MEJ: Gospodine Milošević, sada je 13.45. Vreme je da prekinemo rad za danas. Vidim da je ovde gospodin Najš. Ne znam da li ima neke nove vesti za nas.

TUŽILAC NAJS: Nemam.

SUDIJA MEJ: U redu. Gospodine Milošević, u ponedjeljak ujutro imate sa ovim svedokom još dva sata, čime ćete dobiti isto toliko vremena koliko je imalo i Tužilaštvo.

TUŽILAC UERC-RECLAF: Časni Sude, juče smo dobili informaciju od odeljenja za svedoke da general Agotić mora biti u Hrvatskoj u ponedjeljak. Ne znam da li ovo može da se reši i da li će on moći uopšte da dođe u ponedjeljak.

SUDIJA MEJ: Generale, kako stoje stvari? Koja je vaša situacija za ponedjeljak?

SVEDOK AGOTIĆ: Ako bi ikako moglo da se završi danas, ali ja ne bi želio remetiti vaš red. Ja sam u ponedjeljak planirao za obaveze u Zagrebu.

SUDIJA MEJ: Ja bih vam bio zahvalan kada biste ovde bili u ponedjeljak, jer za nas nije moguće da zasedamo popodne. Ovde se u ovoj sudnici održava jedno drugo suđenje danas popodne. Molim vas da, ako možete, odložite svoje obaveze, a mi ćemo se potruditi da vas oslobodimo što je pre moguće.

SVEDOK AGOTIĆ: Ako to mora, ja bih vas molio onda da u ponedjeljak budemo prvi da bi ja stigao u ponedjeljak na zrakoplov, da mogu doć u Zagreb naveče.

SUDIJA MEJ: U redu. To sigurno možemo da vam garantujemo. Sada prekidamo za danas.